

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, június 2.

Lemondás után.

(Tisza István gróf a helyzetről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Igazmondó legújabb számában Tisza István gróf cikket ír *Lemondás után* címmel. Kifejti, hogy a válság eddigi lefolyása arról a három tényről győz meg bennünket, hogy:

1. azoknak, akik az elleozók részéről másfél év óta követelték a választójog kiterjesztését, nincsen tiszta és egységes választójogi álláspontjuk;

2. kormányra lépni s a választójog kérdésével a nemzet elé állani nem mernek, hanem a munkapárttól várják, hogy elvei megtagadásával nyujtsa nekik a bennük hiányzó erőt;

3. végül pedig minden helyes alkotmányos elv fejtetőre állításával s megbocsáthatatlan meggondolatlansággal és kiméletlenséggel a király személyét állítják a választójog kérdésében előtérbe.

E három tény közül az elsőről nagyon kevés a mondani valóm. Régen lecsusztak már ezek az urak jobb meggyőződésük szilárd elvi alapjáról s üznek könnyelmű játékot a radikális választójogi jelszavakkal, a melyeknek a magyar nemzet létét fenyegető vészes mivoltát maguk is olyan fennen hirdették. Következetesek maradtak a következetlenségben, a midőn ugyanezt a játékot folytatják tovább s hazám érdekében csak azt kívánhatom, hogy mentől kevésbé áldozzák fel jelszavaiknak meggyőződésüket.

A második kérdést illetőleg is nagyon tisztán áll a dolog. A munkapárt nevében ismételtén kijelentettük, hogy ha egy olyan kormány alakul, a melynek a választójogra vonatkozó elveit magunkévá nem tehetjük, de a háboru utánra hagyja az elvek megvalósítását s a választójog kérdésében kifejtendő pártküzdelmet, elveinkhez való hű ragaszkodásunk által élénk szabott ellenzéki pártállásból ugyan, de megadjuk ennek a kormánynak mindazokat az eszközöket, a melyekre az állam folyó ügyeinek vitelére, a háboru győzelmes befejezésére és arra szüksége van, hogy minden vonatkozásban teljes nyomatékkal szerezhessen érvényt a magyar nemzet érdekeinek.

Ezzel a magunk részéről megtettük mindazt, amit tőlünk a legszigorubb hazafiui kötelességérzet kívánhat és megadtuk a válságból való kibontakozás minden előfeltételét. Többet nem tehetünk, mert királyunk és hazánk iránti legszentebb kötelességeinkkel jönnénk ellentétbe, ha részt vennénk olyan kormányban, a melynek szerintünk végzetes választójogi tervei vannak s ezekkel a tervekkel szemben a felvilágosítás és meggyőzés szabadságáról lemondanánk. Viszont azoknak, a kik másfél éve dobták a választójogi kérdés üszkét a magyar közéletbe, a kormányalakítást ezen az alapon el kell vállalniok, mert hiszen a munkapártnak teljesen önzetlen s csakis a hazafiui áldozat-

készségre hallgató magatartásánál fogva megkapják a háboru végéig a sikeres kormányzás előfeltételeit s ez alatt az idő alatt készülhetnek a választójogi küzdelemre.

Ahhoz azonban soha semmi körülmények között nem lehet joguk, hogy ő felségének minden pártküzdelem felett álló szent és sérthetetlen személyével takarózzanak s ő reá háirtsák a szélső választójogi radikalizmusért az erkölcsi felelősséget.

Ne felejtjük el, hogy ha vannak is hivei a mi javaslatainknál messzebb menő választójognak az országban, vannak és pedig épen a magyar nemzet színe java között igen sokan, a kik károsnak és veszélyesnek tartják azt a nemzeti ügyre nézve. Annak, aki egy ilyen politikai irány keresztülvitelére vállalkozik, nemcsak az alkotmány kívánta névleges felelősséget kell azért viselnie, hanem teljesen azonosítania kell magát az általa képviselt ügygel s az azért folyó küzdelemben és a beállható következmények viselésében nem szabad a királyi paláttal takaróznia.

A mi felséges urunknak nincsen és nem

lehet más kívánsága, minthogy olyan választójoga legyen a magyar népnek, a minőt az maga kíván magának. A kik azt hiszik, hogy radikálisabb választójogot óhajt a magyar nép, ám szolgáltatassák ennek bizonyítékait; módjukban van a hatalom polcáról tenni meg ezt a kísérletet.

Nekünk, akik megvagyunk róla győződve, hogy a magyar nép nagy többsége nem kíván a mi javaslatainknál messzebb menni a szavazatjog kiterjesztése terén, jogunk és kötelességünk nem az izgatás, nem a gyűlölködés, hanem az érvek fegyvereivel bizonyosságot szerezni erről a hitünkről s az igaz ügy győzelmében bizva, rendületlen kitartással fogunk e feladathoz a hatalom elvesztése után.

A döntő szót a magyar népnek kell kimondania. Forduljunk mindannyian, ki-ki saját meggyőződése szerint a magyar néphez a felvilágosítás, a meggyőzés fegyvereivel, de egy dologtól tartson vissza mindannyiunkat mind az, a mivel magyar ember királyának és hazájának tartozik: ne keverjük pártharcainkba koronás királyunk felkent személyét.

Wekerle nem vállal kabinetalakítást.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Beavatott ellenzéki körökből a következőkről értesülök:

A jövő hét folyamán csak azok a politikusok fognak meghívást kapni a királyhoz, akiknek aktív részük lesz a kabinetalakításban. Andrassy Gyula gróf, a jelek szerint, a jövő hét közepére, mint designált, vagy mint kinevezett miniszterelnök fog visszatérni Budapestre. A munkapártban alig képzelik el, hogy az alkotmánypárt vezére a kabinetalakításra vállalkoznék, mert ő mindég csak a hősök választójogáról beszélt és így elképzelhetetlen, hogyan jön harmóniába Andrassy reformja a királynak ama kívánságával, hogy a választójogot a legszélesebb rétegekre kiterjesszék.

Andrassy Gyula grófnak miniszterelnöksége elé két leküzdhetetlennek látszó akadály gördül, az egyik a kiegyezés, amelynek kérdésében Apponyi Albert gróf és Károlyi Mihály gróf pártja a provizorikus megoldás mellett van és Tisza István gróf sem hajlandó megkönnyíteni az új kormány helyzetét. A másik kérdés a választójog kérdése, amelyre vonatkozólag a munkapártnak világosan az az álláspontja, hogy a választójog megalapozását a háborut követő időkre kell halasztani. A munkapárt csakis a folyó ügyek vitelében volna hajlandó esetleg támogatni az új kormányt.

Kitűnő helyen szerzett értesülés szerint arról szó sincsen, hogy Wekerle Sándor volna kapható a miniszterelnökségre, mert Wekerle nem miniszterelnök, hanem pénzügyminiszter akar lenni. Tegnap és ma politikai barátaival tanácskozott a gazdasági kérdéssről és a kiegyezésről. Azután órák kosszáig konferált Schmidt

József titkos tanácsossal, a pénzügyi központ elnökével. A volt miniszterelnök annak alapján akarja Ausztriával a kiegyezést megkötni, mert rendkívül sürgősnek tartja a Németországgal megkötendő gazdasági szerződés dolgát, miután a mostani háboru folyamán Magyarország sokkal erőteljesebb helyzetben van szövetségeseivel szemben, mint a békekötés után lesz majd.

Egy ellenzéki estilap írja: A kormányválsággal kapcsolatban nagy az elkeseredés a munkapártban, a pártnak sok tagja panaszkodik amiatt, hogy a krízisnek egész folyamán a királyhoz csak a párt vezető nagyságait hívták meg és nem engedték a dolgokba beleszólást a párt fiatal, tehetséges tagjainak és nem javasolták a királynak azok meghallgatását, akik talán hivatottabbak volnának erről az oldalról demokratikus reformhoz hozzászólni. Ugyanezt panaszolják a Károlyi párti képviselők is, a radikális függetlenségi képviselők is, a radikális függetlenségi képviselők nem veszik jónéven, hogy amikor a népjogokról van szó, a népnek igaz képviselőit nem hallgatják meg.

A munkapártban elégedetlenkednek ugyan, de a különböző érdekeket egyelőre összetartja az a szempont egész bizonyosan, hogy az alakítandó új kormánnyal és annak miniszterelnökével szemben egységesek maradjanak.

József főherceg szombaton és vasárnap kétszer tanácskozott Lukács Lászlóval, aki olyan javaslatot terjesztett őfelségéhez József főherceg utján, hogy a volt miniszterelnököt hallgassák meg. Lukács László nem kap meghívást őfelségéhez.

▲ Nap jelenti: Návay Lajos választójogi tervezetével kapcsolatban tegnap azt írtuk,

Kintzig János szociális alkotásai.

— Látogatás a szülők otthonában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kintzig János főispánt a kormányválság lemondásra kényszerítette. Elkészül hagyni azt a méltóságát, melybe őt Arad város polgárságának királyi akarattal szentesített óhaja emelte s amelynek alig egy évet meghaladó rövid működése alatt is komoly értéket, tartalmat adott. Fáradhatatlan buzgalommal tette gazdaggá főispánságát oly intézményekkel, melyek minden időközön át maradandólag fogják hirdetni azt, hogy 1916—17. években minő meleg szívű, a néppel és a népért gondolkodó főispánja volt Arad városának, hogy a háboru borzalmait mily nemes törekvéssel és sikerrel enyhítette a város legelső méltósága.

Az ezt hirdető intézmények egyik legszebb, legnemesebb feladatát betöltő példányához vezetjük el e sorokban Arad város közönségét, ahhoz az alkotáshoz, mely mindeneknél szebben bizonyítja a jelen és a jövő generáció előtt Kintzig János főispánnak alkotó képességét, azt az energiáját, amellyel egy szépnek, a közre áldásosnak látott gondolatot a legnehezebb viszonyok mellett is a megvalósuláshoz segítette.

Mulasztást követnének el, ha mindenekelőtt ki nem emelnék azt, hogy a főispánnak ebben a nemes emberbaráti munkájában a legnagyobb segítséget a hozzá legközelebb álló lélek, hitvese Kintzig János főispánné nyújtotta.

És most kérjük Arad város közönségét, kövesse gondolatban a tudósítónk útját, a betűk nyomán látogasson el a Kossuth-utca 46. szám alá, hol szorgos munkáskezdek heteken, hónapokon át tartó munkája nyomán épült ki Arad egyik legnagyobb jelentőségű szociális intézménye, a „Szülő nők otthona.”

Az elmúlt évben alakult meg az Anyavédő egyesület. Elnöke Kintzig János főispán lett, ki hitves társával együtt nyomban a legnagyobb buzgalommal fogott az alapítke gyűjtéséhez. Bámulatosan rövid idő alatt oly összeg gyűlt egybe, mely lehetővé tette, hogy egy a szülő nők otthonának elhelyezésére szolgáló épületet megvásárolhassanak. A háboru bár nem látszott alkalmasnak az építkezésre, ép a háboru által súlyosabbá vált szülési gondok enyhítésére való törekvés sarkallta, szinte kényszerítette az elnökséget arra, hogy minden mód felhasználásával nyissák meg az otthont, minél előbb adják át hivatásának ezt a város fejlődését is élénken hirdető közintézményt. Az elnökség e feladatának, hogy eleget tudott tenni, abban a legnagyobb segítséget Keller Lajos, az anyavédő egyesület főtitkára nyújtotta. Fáradhatatlanul dolgozott nemcsak az épület átalakítási tervén, hanem mikor sikerült munkásokhoz jutnia, a tervek végrehajtásán, a munkálatok személyes vezetése mellett való elvégzésén is.

Kintzig János főispán kérésére a temesvári katonai hadtestparancsnokság és Resch Ferenc altábornagy díjmentesen engedtek át mindenféle katonai munkást az anyavédő otthon munkálataihoz, úgy, hogy a legnagyobb szakmunkás hiány dacára is a legszívesebben és a legtökéletesebben tudta az egyesület elhelyeztetni a kőműves, asztalos, lakatos és festő munkálatokat.

A vízvezetési munkákat Karel János, a villanszerelési munkákat díjmentesen Kalmár József végezte el.

Az emeletes épület a lehető legmodernebb berendezésben nyújt majd kényelmes otthont a szülő anyáknak.

A most folyó tatarozási és berendezési munkálatok után július 1-én nyílnak meg a kapuk a legszebb jótékonyra utaltak előtt.

25 ágygyal kezd meg munkáját az otthon. Tíz várandós, a szülés előtti utolsó hetekben lévő asszony és tizenöt szülő anya ellátását fogja szolgálni itt minden, az emberbaráti szeretet oltárára összehordott fillér.

Az emeleten két tágas szobában tizenöt vaságy mellett tizenöt böcső áll anyá és gyermeke számára. A termekben mosdó tálak s mindkét terem mellett fürdő szoba és closett. Ugyanezen az emeleten egy két ágyas külön szoba áll rendelkezésre, melyben az új életet fakadására helyezik el az anyákat s amelyből amikor a gyermek napvilágot látott és az anyát átesett az első kezelésen, hordágyon átviszik az anyát a közös terembe.

Az emeleti részt kiegészíti a főbába szobája és a fehérnemű raktár.

A földszinten jobbra a kapu alatt rendelő és váró szobát tart fenn az egyesület bejáró női bajos betegek részére, egy irodát, és egy fizető betegek részére fentartott betegszobát.

Baloldalon egy három ágyas beteg terem nyert elhelyezést fertőző gyanús beteg anyák részére.

Az udvari részen egy nagy teremben fognak lakni a várandós asszonyok, kik az állapottal járó pihenésre már hetekkel a szülés előtt bejönnek az otthonba. Ezek az asszonyok fogják a fekvő anyák körül az ápolói teendőket ellátni és a cselédi munkát, takarítást elvégezni. — Lakó szobájuk mellett egy nagy közös fürdő medence szolgálja testi tisztaságuk fentartását.

Ugyanezen a részen van a konyha és a gazdaasszony szobája. A pincében mosókonyha, vasalóhelyiség, élelmiszer raktár és központi melegvizet szolgáló kazán egészíti ki a modern, a legmesszebb menő igényeket kielégítő berendezést.

A termék világosak, szellősek, légmotorokkal ellátottak, a higiénia legteljesebb szolgálatát bizonyítja minden. A folyosók fűthetők. A legkisebb gombtól kezdve, minden, de minden az építetők páratlan gondosságát, odaadását hirdeti. Leiket üdítő az a kép, amit ez az épület a maga teljességében nyújt a szemlélőknek.

Arad város egész közönségének elismerését érdemli meg érte Kintzig János főispán és neje kik az építéshez szükséges 80.000 koronányi tőkét részben az anyavédő egyesület vagyonába részben a Zita-alappal elő tudták teremteni és az építésnek lendületet adni és Keller Lajos megyealjegyzőnek az anyavédő egyesület főtitkárának, aki a házi kezelésben való építkezés és berendezés minden gondját a legmesszebb menő körültekintéssel és fáradhatatlan buzgalommal vezette.

Neki köszönheti legelső sorban azt, hogy Arad szegénysorsu anyái nem lesznek kényszerülve jövőben a lebetegedés pillanatáig munkában gornyedni, hanem egy meleg, szerető otthonba kereshetnek menedéket és oltalmat már hetekkel a szülés előtt s életet adhat gyermekeiknek annélkül, hogy az egy fillérnyi megterhelésükbe kerülne, hogy a maguk és gyermekek életét az ellátatlanság miatt a legkisebb veszély is fenyegetné.

hogy az ő választójoga 28 éves életkorra és 4 elemi iskola végzettséghez van kötve. Ez nyomdahiiba, Návay Lajos a választójogot nem 28, hanem 24 esztendőskorhatárhoz köti.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A Magyarország a következőket írja: A magyar országgyűlésnek azokat a tagjait, akik katonai szolgálatot teljesítenek, a király intézkedése folytán a kormányválság okából július 8-ikáig szabadságolják. A katonaképviselők nagyrésze már meg is érkezett Budapestre.

A király tegnapi trónbeszédével foglalkozva a Magyarország azt írja, hogy merőben alkotmányellenes már annak föltevése is, mintha a magyar kormány az osztrák trónbeszéd után megváltoztatná álláspontját. A magyar kormány egyedül az osztrák kormány álláspontjával áll szemben, és a gazdasági kiegyezéseknek történetében sok példa van arra, hogy a magyar kormányoknak nem kellett meghátrálnok. A Tisza—Stürgkh féle kiegyezést Magyarországon senki sem ismeri. Láitunk már kiegyezéseket, például a Badeni—Bánffy és a Körber—Szél félet, amelyekből sohasem lett törvény.

Budapestről jelentik: Wekerle Sándor ma délelőtt látogatást tett Andrássy Gyula grófnál, akinél ezt megelőzőleg Batthyány Tivadar volt látogatóban.

Návay Lajos megérkezett a fővárosba és fővárosi tudósítónknak a következőkben nyilatkozott:

Az a benyomásom, hogy a válság megoldására olyan megoldást kell keresni, amely most a parlamentnek munkaképességét biztosítja. Minden mértékadó tényező törekszik a magyar pártoknak hazafias belátására támaszkodva arra, hogy bárki kapna is megbízatást a kormányalakításra, ne kívánja a Ház fölösztatását és az új választásoknak elrendelésére ne legyen szükség.

A válság a jövő hétnek végére valószínűleg végleg megoldódik. Addigra több politikus meghívása várható őfelségéhez. Návay Lajos a mai nap folyamán több politikussal táncskozott, holnap pedig hazautazik birtokára.

Bécsből jelentik: Magyar politikusok kijelentése szerint illetékes faktorok gondolni sem akarnak az új választás elrendelésére. Legfelsőbb vélemény szerint a mai hangulat nem alkalmas erre, az itthon levő polgárokat nem szabad ilyen újabb izgalmak elé vezetni, a választóknak a fronton levő százezreit pedig a legnagyobb jogsérelem érné. Még nincsen kialakult vélemény aziránt, hogy ki fog vállalkozni a kabinetalakításra. Az a nézet azonban, hogy a döntés a jövő héten megtörténik. Wekerle lesz a pénzügyminiszter és ő fog az élén állani az átmeneti gazdaságkodásnak. Wekerle Sándort a „parlament és bécsi politika napi kérdéseitől” megkímélik.

Fővárosi tudósítónk értesülése szerint Berzeviczy Albert nem utazott Bécsbe és nem kapott meghívást az uralkodóhoz.

Az állami tisztviselők mozgalma. Budapestről jelentik: Az állami tisztviselők országos egyesületének igazgatói választmánya a hó 6-án, szerdán este gyűlést tart, amelynek legfőbb tárgya a nagygyűlésen hozott határozatok végrehajtása lesz és a tisztviselők minimális követelés teljesítése érdekében való akció megbeszélése.

Rosszalja a kormány a magyar szocialisták stockholmi viselkedését.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. A holland skandináv bizottság május 29-én és 30-án a magyar szociáldemokrácia küldöttjeivel tanácskozott. A tanácskozáson résztvettek *Bokányi Dezső*, *Buchinger Manó*, *Kunti Zsigmond dr. Garami Ernő*, *Weltner Jakab* és *Jászai Samu.* A magyar szociáldemokraták a haladéktalan békekötés mellett foglaltak állást annexió és kártalanítás nélkül, továbbá megszállt államok teljes helyreállítását követelik. Az összes elpusztított területek gazdasági helyreállítása azon államok feladata, amelyhez a területek jelenleg tartoznak. Csak két kivételt tesznek emez elv alól

Először Belgium teljes helyreállítását, amelyet a német kormány 1914-ben megígért. Ha azonban ennek végrehajtása a háborút meghosszabbítaná, Belgium helyreállításának terhét az összes hadviselő államok teljesíteniék gazdasági erejük arányában. *Másodszor Szerbia*, amely kicsi és gyöngye ország és nem képes saját erejéből újjá épülni. Ugyancsak az összes államok együttes módon segítsenek tehát rajta. A küldöttség követeli, hogy Szerbiának szabad utat biztosítsanak a tengerhez és Ausztria-Magyarország olyan kereskedelmi politikát folytasson, amely lehetővé teszi, hogy a két állam jó viszonyban éljen egymással.

— *Elzász-Lotharingia* dolgában a német és francia szociáldemokraták egyezzenek meg egymással, valamint a szerb és bolgár szocialisták is Macedonia ügyében. Lengyelország tekintetében a küldöttség elvileg az önálló Lengyelország mellett foglal állást, amely az összes szomszédos államokkal barátságos viszonyban álljon és a szabad kereskedelmi összeköttetést függetlenül gyakorolhassa. Az osztrák magyar nemzetiségi kérdésben a magyar szocialisták kiküldöttjeinek véleménye szerint nem a monarchia felosztása a megoldás, hanem demokratikus reformok behozatala a nemzetiségek önkormányzatával. A mai államkötelék keretnek fenntartása a gazdasági fejlődésnek lehetővé tételével.

Az annexió nélküliségnek elve a megszállt gyarmatok visszaállítását is jelenti. A magyar szociáldemokraták követelik, hogy a bekövetkezendő békekötés nemzetközi jogszabályokat alkosson, kötelező választott döntő bírósággal és a szárazföldi és a tengeri leszerelés alapján. A magyar szociáldemokraták küldöttsége erőlyes harcot kíván az ugynevezett 1916. évi párisi értekezlet határozatai ellen. A magyar delegátusok hajlandók feltétel nélkül részt venni az értekezleten, de állást foglalnak a bűnösség kérdésének tárgyalása ellen, mert ez céltalan és nem hozná közelebb a békét. A magyar szociáldemokraták kötelezik magukat, hogy küzdeni fognak Magyarország teljes demokratizálódása mellett. És kéri a francia elvtársakat, hogy küzdjenek a francia sovinizmus ellen, a német szocialisták a választójog és parlamenti kormány rendszerrel.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A Magyar Távirati Irodát a kormányhoz közel álló körökből arról értesítik, hogy a magyar szociáldemokratáknak stockholmi szerepléséről érkező legújabb hírek e körökben elszomorító hatást keltettek. A magyar kormány abban a reményben van, hogy a közep európai szövetség szocialistáinak az orosz munkásvezérekkel való közvetlen érintkezése eloszlatja számos félreértést és ellensúlyozhatja az orosz-angol barát körök üzelmeit. Ugyancsak hasznos eredményt várhat a béke minden igaz barátja a

többi entente államok szocialistáival való érintkezésből is.

Hisz az entente sajtónak rágalmazási rendszerével szemben ez a legbiztosabb út, amely beviheti az angol és francia néplelekbe annak az igazságnak a tudatát, hogy a mindenkire nézve tisztességes béke nem a közep európai szövetségnek ütközik nehézségbe. Ez az út, amely véget vethet a francia nép békére vágyó rétegére beleoltott rögeszmének, hogy ezt a háborút az emberiség tartós békéje érdekében tovább kell vinni a más népeket leigázni vágyó közep európai hatalmak megtöréséig. Ennél fogva minden illetékes tényező rokonszenvvel fogadta a szociáldemokraták nemzetközi érintkezésének gondolatát, szívesen látták, hogy a stockholmi értekezleten a magyar szociáldemokraták vezetői is megjelentek.

A kérdés ezen megítélésében nem ingatták meg ezeket a köröket azok az egyes kisiklások, amelyek a béke feltételekkel kapcsolatos egyik-másik részlet kérdésben előfordultak. Hisz a végén is nem azon van a sulypon, hogy a stockholmi konferencia résztvevői megállapítsák a béke minden részletét, hanem azon a sokkal nagyobb feladaton, hogy az összes népek lelket előkészítsék az egyik fél megalázásával sem járó, tehát megnyugtató és ennélfogva tartós béke szellemének.

Ezek a kisiklások azonban a Stockholmból érkező legutóbbi jelentések szerint olyan térére is átesapnak, ahol *gondolkodóba ejtenek minden hazáját szerető magyar embert.* Értjük ez alatt úgy azt a meg gondolatlanságot, amivel német szövetségeseinkre és Ausztriára nézve fontos kérdéseink az illetők részéről merőben elfogadhatatlan megoldása mellett foglaltak állást, mint különösen azt a hihetetlennek látszó álláspontot, amelyet

a nemzetiségi kérdésben és Szerbia kárpótlását illetőleg elfoglaltak.

A kérdés első csoportjára vonatkozólag nem volna szabad elfelejteni, hogy a kölcsönös hűség és lojalitás legerősebb szálai fűznek össze bennünket a német birodalommal és még inkább a pragmatica sanctió által tartósan hozzánk kapcsolt Ausztriával és hogy a béke ügyének tesznek rossz szolgálatot, ha beválthatatlan reményeket keltenek az entente népeiben. Ami pedig a magyarországi nemzetiségek ügyét és Szerbiát illeti, igazán érthetetlen, hogy lehet magyar ember, aki megerősíti az elnyomott nemzetiségekről, legkonokabb ellenségeink által terjesztett rágalmakat és aki annak az államnak akar újbóli megerősítéséhez szükséges anyagi eszközöket rendelkezésére bocsájtani, amelyik a gyűlöletkeltés, a rágalmazás, a lázítás minden eszközével rendszerre tette, orgyilkosságoktól sem riadva vissza, éveken tört hazánk ellen és tette ezzel elkerülhetetlené a háborút.

Bécsből jelentik: Az osztrák-magyar szocialisták stockholmi utazása alkalmával némely körökben az a hamis felfogás keletkezett mintha a magyar és osztrák szocialisták svédországi útjukat a császári és kir. külügyi kormány megbízásából tették volna. E hamis híresztelések annak sejtésére fokozódtak, hogy a császári és királyi külügyi kormány, mintegy paktumot kötött a szocialistákkal, a béke érdekében való fáradozásaikért fontos ígéretekkel tett nekik. *E híresztelések teljes alaptalansága nyilvánvaló.*

Az osztrák-magyar szocialistáknak Svédországba való első utazása után azt a kívánságot fejezték ki, hogy német kollégáik törekvéseiket támogassák, és a külügyminiszteriumhoz fordultak, hogy a szükséges utleveleket láttamoztassák. A külügyminiszterium az illető uraknak a határ átlépését lehetővé tette és a *külügyminiszter ingerenciája kizáróan erre szorított.* Az osztrák-magyar szocialisták Stockholmban sem a császári és királyi külügyi kormány nevében, sem annak óhajára nem tárgyalnak, hanem önszántukból és saját felelősségükre.

Bern. Az Havas-ügynökség jelenti Londonból: Az angol kormány elhatározta, hogy a munkáspárt és független Labour Party tagjainak kiállítja a *Stockholmba szóló utlevelet.*

Stockholm. A holland-skandináv bizottság táviratot kapott Stauning dán szocialista minisztertől, hogy a dán fővárosban tartózkodó küldöttsége a német szocialista többségi pártnak, szombaton hagyja el *Scheidemann* vezetésével Kopenhágát és vasárnap érkezik Stockholmba. A táviratban Stauning még arról értesíti a bizottságot, hogy tudomása szerint a német kisebbségi szocialistáknak Stockholmba való utazását nem tiltották el. Híre jár, hogy Morgari olasz kiküldött már utban volt Stockholm felé, de útját megszakította és hazatért. (Ez a távirat bizonyítja, hogy Scheidemann nem tartóztatták le. A szerk.)

Bűnbe tévedt városházi napidíjasok.

Akik a bűnjelraktárt dézsmálták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Két ismert aradi uri család fiatal sarja került ma rendőri őrizet alá. A szobán lévő két ifju a városházán mint napidíjas működött és legutóbb a rendőrbírósnál szorgalmatoskodtak. Az alig 17 éves fiatalembereknek alkalmuk volt hozzájutni a kihágási eljárás során lefoglalt bűnjelkekhez, amelyeknek a városházán található nagy halmaza bűnre oszabította őket.

A rendőrség tudvalevőleg lefoglalja és őrizetben tartja azokat az élelmi és más ruházati cikkeket, amelyek eladása miatt árdíjazás címén kihágási eljárást indít. Mindezek a cikkek a rendőrségnél maradnak addig, amíg az ügyben hozott ítélet jogerőre nem emelkedik. Nagyon természetes, hogy az aradi rendőrségen, ép úgy mint más vidéki városokban is, egész tömege gyülemlik fel így a nem romlandó élelmi és ruházati cikkeknél. A két fiatalember úgy találta, hogy ezeket a cikkeket érdemes eltulajdonítani. A rendőrségen már hosszabb idő óta konstatálják, hogy a bűnjelraktárból különböző élelmi és más lefoglalt cikkek tűnnek el, azonban mostanig nem gyanakodtak a kihágási bíróságnál dolgozó két ifjura, hanem azt hitték, hogy szállítás közben tűnnek el ezek a bűnjelkek.

A rendőrségnek tudvalevőleg több kerékpárja van, amelyeket a városháza egyik pincehelyiségében őriznek. A két ifju ennek a helyiségnek kulcsát a napokban elkérte Bősörményi rendőrmestertől és így elvihették az ottlévő kerékpárokat. A bicikliket azután visszazárolták, azonban a rendőrség megállapította, hogy a kerékpárokról hiányzik a gummi. Most már megfigyelték a két napidíjast és a detektívek megállapították, hogy a gummit az ifjak rendszeresen lefejtették a kerékpárokról. E gyanu alapján *Green Nándor* rendőrfőkapitány vallatásra fogta a két gyerekembert és ők beismerték, hogy nemcsak a kerékpárgumikat, hanem a bűnjelraktárból eltűnt cikkeket is ők vitték el és elárusították azokat, a befolyt pénzt pedig elmulatták.

A megtévedt fiatal napidíjasokat a rendőrségen egyelőre őrizetben tartják.

Lloyd George ellen az angol udvar.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Koppenhága. A legelőkelőbb londoni clubok egyikében rövid idővel ezelőtt megbeszélés volt, amelyen az udvarnak és a főnemességnek tagjai vettek részt és akik a legsúlyosabb panaszokat emelték Lloyd George miniszterelnök ellen. Szemére vetették, hogy fanatikus, akinek kiméletlen fellépése egy rettenetes belső fel-fordulás veszélyét idézte elő. Teljesen elhibázott ir politikája, csak arra szolgál, hogy hizelegjen Wilsonnak, az írek hatalmas protektorának. A szociáldemokráciával szemben tanusított magatartása, teljesen megsemmisítette a kormánybarát szociálisták betolyását a munkástömegekre. Egyes képviselők és népszónokok torr dalmár megnyilatkozásai ugyan nem aktuális, de mindenesetre komoly szimptomatikus jelenségek. Nem e yedül a miniszterelnök felelős ugyan a haboru lefolyásaért, de mégis őt terheli a hiba, mert brutálisan beleavatkozott az oroszországi események fejlődésébe, aminek az lett a következménye, hogy ott angol ellenes hangulat keletkezett és ezáltal közvetve a béke áramlat is megerősödött.

Bern. Londonból Hollandián keresztül érkezett táviratok szerint a köztársasági áramlatok Angliában egyre érezhetőbbé válik. A királyság megmaradása attól függ, hogy a kormány vissza akar-e térni a régi alkotmány formához.

Hága. A Daily News jelenti, hogy az új lőszer miniszter Cecill lord lesz.

„Cseh hadüzenet Magyarországnak.”

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Kmetty Károly a magyar királyi egyetem tanára a Stanek-képviselő által a Reichsrátban benyújtott cseh közjogi indítványról — mint fővárosi tudósítónk jelenti — a következőké mondotta egy újságírónak:

Legjobb nem venni komolyan a példátlan cseh inzultust, vagy ha komolyan vesszük, akkor véresen komolyan kell venni és a legnagyobb fölindulással lehet csak arra reflektálnunk. Egy velünk védelmi közösségben levő állam népének töredéke, véresen nehéz háboruban, melyet velünk együtt kellene vívniok, hallatlan vakmerőséggel követ el a magyar nemzet ellen és a magyar szent koronának integritása ellen lázadást, amikor azt kívánja, hogy a szent honi földnek egy darabja mitőlünk elszakadjon.

Ez egyenesen háboru üzenet Magyarországnak, osztlakozás az ententehez.

Ennyire harctéri ellenségeinknek is csak legeszeveszettebb politikusi mennek el. Az illető cseh törvényhozó olyan megvetésre méltó, mint harctéri ellenségeinknek eme esztelen politikusi. Nemcsak ellenséges indulatát, hanem politikai éretlenségét és a politikai életre alkalmatlan voltát is bebizonyította az, aki ezt a javaslatot benyújtotta.

— A magyar közönségnek, pártkülönbség nélkül, a támadással szemben egy álláspontja lehet csak: a legerélyesebb visszautasítás, és ami a cseheken kívüli egyes dalszláv körök

illeti, — amelyek bennünket társországainktól akarnak megfosztani, akkor, amikor a magyar vitézség a fronton a hazáért küzd és hogy őket nélkülök dicsőn megvédelmezze, — szintén csak ilyen választ adhatunk.

Ujabb zavargások az entente országokban.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. Oroszországból érkező hírek szerint ott ismét nagy zavargások törtek ki. Lengyel légionáriusok, akik az orosz hadifogoly táborokból menekültek meg, azt beszélik, hogy mindenütt a legnagyobb fel-fordulás jeleivel találkoztak. Finnországon at utaztak, ahol az orosz katonák azt hangoztatták, hogy azonnali békét akarnak. Más hírek szerint Oroszországban az élelmiszerekben nagy hiány mutatkozik. Az élelmészeti miniszter kijelentette, hogy a nép valamennyi rétegének korlátozni kell az élelmiszer fogyasztást. Más hírek szerint a szocialis a párton és öredékein belül viszályok keletkeztek. A helyzet az, hogy a szocialista kormány nem lesz képes helyén maradni és elérkezik az ideje ismét annak, hogy a polgári pártok magukhoz ragadják az uralmat.

Stockholm. A finnországi ipari munkásoknak mintegy hatvan százaléka sztrájkol. A finnek autonómiát követelnek és hogy az országból vonják ki az orosz csapatokat. A mezőgazdasági munkások több birtokot elfoglaltak, kiirtották az erdőket, igen sok kastélyt felgyújtottak, proklamálták a magánbirtokok kiszolgáltatását és megakadályozták a mezőgazdasági munkák végzését.

Hága. Londoni jelentések szerint május 28-án Párisban 125.000 munkás sztrájkol. A sztrájk már átcsapott a hadiipar terére is. Kedden és szerdán ismét hatalmas és számos tüntető menet vonult végig a főváros utcáin. A rendőrség körülbelül ezer munkást és munkásnőt letartóztatott.

Genf. Franciaországból érkező hírek arra vallanak, hogy a szocialisták mozgalma növekvőben van. A Journal de Debats szerint a kormány erélyes intézkedéseket rendelt el. A felvonulásokat nem fogják eltűrni. Szerdán a rendőrség, mintegy hetvenhat felvonulást vert szét. A Matin azt írja, hogy a sztrájkolók száma napról-napra nagyobb. Szerdán este a mozgalomhoz huszonötezer munkás csatlakozott. Jellemző a vidéken uralkodó viszonyokra, hogy egy tüntetésen, amely a legutóbbi napok egyikén volt, négyezer ember vett részt. A szónokok közt felszólt a polgármester is, aki heves támadásokat intézett a kormány politikája ellen és követelte az annexió és a kárpótlás nélküli azonnali békét.

A téli szén biztosítása. Bécsből jelentik: A hadsereg főparancsnokság, hogy a szenet télire biztosítsa, elrendelte, hogy a bevonult szénbányászok összes évfolyamait visszabocsájtja a bányákba, azokat is, akik a harctéren teljesítenek szolgálatot.

Aradi tisztviselők ruhasegélye.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A tisztviselők ruházati segélyéről szóló híradás érthető érdeklődést keltett mindazokban a hivatalokban, melyeket a miniszteri rendelet érintett. — A legtöbb hivatal főnöksége már kézhez vette a részletes rendelkezéseket is a segély folyósítására nézve. Nem kapott azonban a város még a mai napig sem semmiféle rendeletet és ez eléggé érthető izgalmat keltett a tisztviselők között s adott alkalmat a legkülönbözőbb magyarázatokra.

Illetékes helyről nyert értesülés alapján megnyugtathatjuk az illetőket, hogy a ruházati segély megállapítása és kifizetése az egyenlő elbánás eivén alapszik s egyenlő összegekben állapítja meg a segélyt állami, városi, megyei és községi alkalmazottaknál egyaránt.

Hogy a városi és községi alkalmazottaknál azt a záradékot tüzi a segély kifizetéséhez, hogy amennyiben a város vagy a község az alkalmazottai részére külön háborus segélyt állapított, vagy állapít meg, ennek a segélynek összege a ruhabeszerzési előlegből levonandó, ez szintén az egyenlő elbánás elvénél fogva történik, mert ha ez a záradék hiányozna a rendeletről, az a jogtalan, tehát sérelmes anomália keletkeznék, hogy igen sok helyen a városi és községi alkalmazottak nagyobb segélyezésben részesüljenek az állami tisztviselőknél.

Van ugyan a rendeletnek egy sérelmes része, amely szerint a ruházati segélyt az állampénztárból csak azok részére (közigazgatásiak) folyósítják, akik az 1916. évi XXV. tc. alapján ugyancsak az állampénztárból háborus segélyben részesülnek. Azonban ez a sérelem is csak látszólagos, mert köztudomású, hogy mindazok, akik egy korábbi törvény fogyatékosága miatt a háborus segélyben az állampénztárból nem részesülhettek, az utolsó tillérig megkapták azt a várostól, mint kenyéradó gazdájuktól.

Es így lesz és így kell lennie a ruhabeszerzési segélynek is.

Mint hogy pedig Arad város tisztviselői és alkalmazottai egy korábbi közgyűlési határozat alapján már előlegképen felvették a ruhabeszerzési előleget meghaladó összeget, az új rendelet csak azokra nézve jelenthet újabb anyagi segélyt, akik a családi pótlék még egyszeri folyósítása mellett a mai felvett előleget meghaladó segélyre jogosultak. Minden más tisztviselő, mert már elköltötte a segélyt előnyeit a rendeletnek mai nem élvezheti. Az bizonyos, hogy a város nem fogja tőlük a felvett előleg többlet visszatérítését követelni.

SPORT.

+ **Barátságos labdarúgó mérkőzés Ute — Amte.** Az Aradi Munkás Testező Egyesület vezetősége, a főváros egyik legkiválóbb csapatát az Ujpesti Torna Egyletet látja vendégül, az Ute békében is első osztályú csapat volt, s jelenleg is az első osztály harmadik helyezettén áll s mint mindig, a tavaszon is szép eredményeket ért el több első osztályú csapatok közt emiitést érdemel a Törökves csapatával 4—2 arányban elért győzelmük, a vendég csapat több válogatott játékerőt képvisel, köztük Molnár III. balösszekötő, lendületes gyors játékaival és gyönyörű lövésével tűnik ki a csapatból, azután Priboly center szintén és Vogl testvérek biztos védelme, az egész csapat gyors és szép játékaival vonják magukra a közönség figyelmét. Az Amte legutóbbi mérkőzésén bebizonyította, hogy a tavalyi formáját elérte, mert az elért eredmény mellett, gyönyörű szép összjátékkal szórakoztatta a közönséget, ezzel bebizonyította, hogy méltó ellene a fővárosi első osztályú csapatoknak is. Ismerve mindkét csapat kiváló tudását s így előre láthatólag izgalmas és élvezetes mérkőzés lesz része a közönségnek. A mérkőzés június 3-án délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor az AAC Török Gábor-utcai sporttelepén lesz megtartva. Fedett trübin. Büllé.

Papp Károly honvédőrnagy meggyilkoltatása

— A vakaresti fegyházigazgató rémtette. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy magyar artistanő most közli Papp Károly brassói honvédőrnagy meggyilkoltatásának részleteit. Az artistanőt, miután a pincérből lett rendőrigazgató, Pansitescu elszedte ékszereit és pénzét, lecsukták s elszállították a borzalmairól híres vakaresti fegyházba. A szenvedések elbeszélése így hangzik:

Zsufolva szorongtunk szűk kis helyiségekben. Másnap délben lehajtottak bennünket az udvarra. Két fegyvenő kétkezü talyigán egy nagy kondért hozott be oda. Valami undorító piszkos lé párolgott benne. A meleg lé láttára undorunkat legyőzve, tolongtunk a kondér köré. Az oláh fegyőrök azonban nagyokat röhögve köpdöstek a levesbe. Az éhes sereg kétségbeesetten undorral fordított hátat és inkább éhezve szenvedett tovább, de a bemocskolt ételből senki se evett. Másnap azonban már az éhség győzött az undor fölött és ott tülekedtünk — urinők és napszámos asszonyok vegyest — a kondér mellett és reszketve vártuk, hogy a szutykos kanállal megtöltsék a esajkáinkat. A fegyőrök pedig röhögve mondogatták, hogy mégis szép tőlünk, hogy az oláh kincstárnak megspóroltuk a tegnapi ebédet, pedig ma is csak a tegnapit kaptuk meg felmelegítve.

Egy napon egy beteg öreg urat szállítottak be a fegyházba. Megtudtuk, hogy Papp Károly nyugalmazott honvédőrnagy.

Néhány nap mulva összetalálkoztam az őrnagy urral a fegyházigazgató előszobájában. Mikor engem bevezettek az előszobába, éppen őt szólították az igazgató elé. Csak épen inteni tudtunk egymásnak és bezárult mögötte a fegyházigazgató szobájának ajtaja.

(Halálos kivallatás.)

A vékony deszkaajtón át a vallatásnak minden szavát kihallottam. Így tudtam meg, hogy az őrnagy ellen az a vád, hogy mikor az oláh hadsereg Brassóba betört, két brassói oláh asszonynak, akik virágot vittek az oláh katonák elé, azt mondotta, hogy kötelet vigyenek azoknak, ne virágot. A két oláh asszony az oláh parancsnoknál feljelentette és az rögtön elfogatta.

Hallottam az öreg ur hangját:

— Én őfelségének a magyar királynak a tisztje vagyok, az én ajkamat hazug szó soha nem hagyja el. Amit akkor mondtam, beismerem...

Tompa ütés szakította félbe a szavait, majd újra az öreg ur hangját hallottam:

— Ne üss, bitang cigányfajzat, tudod, hogy magyar tiszt vagyok és a fiam a haretéren...

Irtózatossá püfölés fojtotta el az öreg ur szavait. Aztán egy zuhanás, néhány jajkiáltás és panaszos hörgés hallatszott.

Mint egy őrült ugrottam el a mellettem álló fegyőr mellől. Belöktem az igazgató szobájának ajtaját és berontottam. Borzasztó látvány tárult szemem elé, a szegény öreg ur vértócsában, mozdulatlanul feküdt a földön.

Valósággal az eszemet veszve rohantam a fegyházigazgató felé, reakcióval:

— Aljas gyilkos!

A fejemen ütést éreztem és lerogytam az öreg ur mellé.

Mikor magamhoz tértem, a mozdulatlanul fekvő öreg ur mellett egy széles asztalon fekve

találtam magamat. Feltápáskodtam és kémlelve néztem szét a homályos helyiségben.

(Ghenovici, a fegyeno.)

Egy fegyencruhás férfi lépett mellém és megszólított oláhul:

— Elsz? Ugylátszik, az öreg is lélezkedik még. Én Ghenovici vagyok. Gyógyszerész voltam. Sikasztás miatt zártak el öt esztendőre. Most már vége felé jár a büntetésem ideje és én kezelem ezt a hullakamarát és gyógyszerraktárt. No megállj, majd lopok valami gyógyszert, amivel az öreg urat gyógyíthatjuk.

Hát a hullakamrában vagyunk? Hát Oláhországban is vannak még becsületes jó emberek — a fegyház fenekén? Ezek voltak a gondolataim.

És Ghenovici, a fegyenc pár perc mulva hozta is a gyógyszereket.

Az ápolástól az őrnagy pár perc mulva felnyitotta a szemét.

Fájdalmait súlyosította a rettenetes láza. Folyton félrebeszélte. A feleségét hívta és a fiait. Haza akart menni. Néha nagy erőlködéssel felült, alig tudtuk Ghenovicissal visszatartani.

— Tifusz! — sugta Ghenovici.

Három napig haldoklott szegény, drága, jó őrnagy ur, Ghenovici jóindulatából én ott maradhattam mellette. Engem is kivert már a láz.

(Papp Károly halála.)

Harmadnapon az öreg ur fájdalmasan nyugodt. Csak összefüggéstelen szavak jöttek az ajkaira, aztán egy nagyot hördült és a karjaimba bukott. Meghalt. Irigyen néztem a mosolygó arcú halottat. Bizonyára megálmodta, hogy ez az aljas nemzet meg fog bünhődni gyalázatosságaiért.

Engem aztán tifuszos lázzal vittek a halott mellől a fegyház kórházába.

Mikor a kórházból visszakerültem fogolytársaim közé, hallottam, hogy szegény őrnagy ur holttestét felboncolva három hétig hagyták heverni a hullakamrába temetetlenül.

Nemsokára a Calea Victoriei-n nagy megdöbbenéssel bámult a közönség egy menetet, négy magyar tábori csendőr között lépegetett hátrakötött kezekkel egy elegáns ur.

— A vakaresti-i fegyház volt igazgatója — magyarázza egy határrendőrségi tisztviselő — itt bujkált Bukarestben, tegnap sikerült elfognunk. Egy hetven éves nyugalmazott magyar honvédőrnagyot, aki az igazgatása alatt állott fegyházban volt internálva, sajátkezűleg vert agyon. Szállítatjuk Kolozsvárra, ahol már várja az ítéletet a két brassói oláh asszony is, akik a honvédőrnagyot az oláh hadsereg kezére adták.

Tehát „van még bosszu a föld felett s áll a villamos ég!”

IRODALOM ES MŰVESZET.

* B. Sándor Erzsé Araden. Az Aradi Anyavédő Egyesület, amely az e hó 12-iki hangversenyt rendez, nemcsak a jótékonyágnak tesz szolgálatot, hanem beleírja nevét Arad város kulturtörténetébe is. Ilyen fenomenális programmal, amellyel az Anyavédő Egyesület első ízben a publikum elé lép, még a fővárosban sem találkoztunk, mert nem volt még hangverseny, amelyen hat ilyen név: Sándor Erzsé, Rózsa Lajos, Berger Károly, Dienzl Oszkár, Góth Sándor és Góthné Kertész Elia együttesen szerepeltek volna. Mind a hat név külön-külön ragyogó ékessége a magyar művészetnek és ezeket sikerült az Anyavédő Egyesületnek

egy hangversenyre megnyerni. Érthető tehát az a páratlan érdeklődés, amellyel az aradi publikum a hangverseny elé tekint.

Ongyilkos aradi fiatal leány

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ismét új áldozatot követelt a korai szerelem. Egy 16 esztendőes bájos leányka dobta el magát az életet, mert a szülei kiutasították azt a fiatalembert, akihez őt a tavaszi szerelem szálai fűzték. Az életunt leányka Burza Florica, aki még csak 16 tavaszt látott. Az egyik aradi divatáru üzletben volt alkalmazva és ma délelőtt szüleinek Tökölly-tér 7. sz. alatt lévő lakásán sósavat ivott. Súlyos belső sérüléseivel a kórházba szállították, ahol a sürgős beavatkozás ellenére sem lehetett megmenteni az életnek és néhány óra mulva ki-szenvedett.

Az öngyilkosság oka, mint mondani szokás, szerelmi bánat. A csinos külsejű leánykának napokkal ezelőtt bemutatkozott egy jól öltözött fiatalember, aki elkísérte őt a szülei lakására. A két fiatal teremtés között meleg érzelmek fejlődtek ki, amelyet azonban a leány szülei nem láttak szívesen. A szülők ugyanis azt állapították meg, hogy a fiatal embernek semmi foglalkozása sincs és így veszedelmes lehet leányukra nézve a vele való ismeretség fentartása. Kérlelték a 16 éves Floricát, hogy ne engedje közelébe az ifjút, a leányka azonban nem tudta szülei parancsát követni, mert nagyon megszerette a fiút. Erre a szülők tegnap délután arra kérték a fiatalembert, hogy a jövőben kimélje meg a házukat látogatásától. Amikor a leányka emiatt szemrehányást tett a szülőknek, azok haragra gerjedtek és kiutasították a lakásból az udvarlót. Ettől fogva Burza Florica vigasztalan volt, folyton sírt és ma délelőtt, amikor az anyja nem volt, otthon sósavat ivott. Hogy honnan szerezte a maró folyadékot, azt mostanig nem lehetett megállapítani.

Kettős gyilkosság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Piros pünkösdi ünnepe vérrel bucsuzott Madaras községben. Ma két halottat boncoltatott Madarason a szabadkai ügyészség, a pünkösdi dráma két halott áldozatát. A két embercse nem szokásos koresmal duhajkodásban, nem a sablonos ünnepi verekedésben pusztult el, perlekedésből kifolyólag lőtték agyon az egyiket s a megölt áldozat felesége nyomban kivégezte férje gyilkosát.

A nem mindennapi érdekességű bűnügyről a következőket jelenthetjük.

A madarasi határban egymás mellett van Molnár Péter és Rapcsák Pál tanyája. A madarasi Péter és Pál hosszú ideig jó szomszédok voltak, míg nem valami szerelmi ügy meg nem zavarta békés életüket. Attól kezdve veszekedni, civakodni s pereskedni kezdtek. Molnár Péter a községi előljáróság előtt beperelte Rapcsákot, hogy egy kocsikereket kért tőle kölcsön s nem adta vissza. Az előljáróság a kerék visszaadására kötelezte Rapcsákot. Pünkösdi hétfőjén este Molnár átment Rapcsákhoz a kereket visszakérni. Hogy kérésének nagyobb nyomtatékot szerezzen, töltött vadászfegyverét is magával vitte. Rapcsák kapával a kezében várta a szomszédját. Rövid szóváltás után fejbeütötte a kapával Molnárt, aki megszedült ugyan, de még volt annyi ereje, hogy rálőtt bántalmazójára.

A golyó Rapcsák gyomrába furdott s nyomban megölte. A fegyver zajára kiszaladt a tanyáról Rapcsákné, aki amikor látta, hogy férje holtan bukik el, felkapta a kapát s ezzel

ugy verte fejbe Molnárt, hogy pár perc múlva ez is meghalt.

A megölt Rapcsák 42 éves volt, Molnár 52 esztendő. Mindkettőnek két hold földje van, azon gazdálkodott.

Szardán délelőtt dr. Miskolezy Gusztáv kir. ügyész és Váli Dezső orvos kiszállt a helyszínre, ahol mindkét halottat felboncolták. Rapcsáknét előzetes letartóztatásba helyezték.

A Vasvitéz-alap a hadikölcsönre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A hadikölcsön sikerének egyik titka, hogy ma már nemcsak a pénzügyi körök, de a nemzet legszélesebb rétege is tisztában van azzal, hogy a katonai hadviselést a pénzügyi hadviselésnek kell kiegészíteni. A hadikölcsön azonban a fölösleges pénznek mindig csak egy hányadát cseréli föl, s a pénzbőség most is oly nagy, hogy szinte már káros a közgazdasági életre. Mindenkinek tehát arra kell törekednie, hogy minél több papírpénz cserélődjék át hadikölcsönre, mert ezzel könnyít az állam terhén, csökkenti a jegybanknál levő tartozását, tehát javítja a pénz értékét.

Napról-napra beszámoltunk ezen a helyen azokról a mozgalmakról, jelenségekről, amelyek a hadikölcsön jegyzésének arányairól képet adnak és most, hogy a június 12-iki terminus közeleg: le kell szögeznünk azt a tényt, hogy hatalmasan nagyszerű megnyilatkozását látjuk a nemzet zömének, a jegyzések gyönyörű arányokat mutatnak, azonban még így is megdöbbentően nagy azoknak a száma, akik nem jegyeztek és közönyösen nézik a hadikölcsön országos aláírását.

A haza iránt való kötelességteljesítésben senki sem maradhat el, az ország minden részében, minden helységében, minden házában, végre eszmélni kell arra, hogy mire kell ez a kölcsön és miért kötelessége mindenkinek, hogy ebben a nemzeti kötelességteljesítésben részt vegyen. És hogy épen a frontmögötti polgárokat lelkesítő példával is buzdítsuk kötelességüknek fokozott mértékben való teljesítésére: a katonaságnak a hadikölcsön körül való gyönyörű magatartására is utalhatunk. A katonaság a hatodik hadikölcsön jegyzésében is hatalmas mértékkel vesz részt és a polgári fronttal versenyez abban, ki teljesíti hűebben, lelkesebben azt a parancsot, amely röviden csak annyit mond, hogy jegyezzünk a hadikölcsönre!

Az Aradi Ipar- és Népbanknál: a következő jegyzések történtek: Heitz Baba és Mici 4000, dr. Priegl István 2000, Brové Márton 500, Prohászka Elvira 200. Az összes jegyzés 946.600 kor.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál Csepreghy Dénes 10.000, Sipos Péter 100 kor. jegyzett.

Annak a lelkes áldozatkészségnek, amelylyel a hatodik hadikölcsön békéthez vezető céljait felkarolja a magyar társadalom, a magyar nép minden rétege, főlemelő momentumaként kell fogadnunk az aradi Kossuth-asztaltársaság hazafias elhatározását. Az asztaltársaság elnöksége ugyanis kimondotta, hogy a Vasvitéz-alap befolyt adományaiából 10.000 koronát a hatodik magyar hadikölcsönbe fektet be, hogy ezzel hazafias kötelességet teljesítsen, de a rokkantaknak szánt összeget minél eredményesebben gyűmölcsöztesse is. Az elnökség már megtette az intézkedéseket a kölcsönjegyzésre.

**Minden egyes jegyzés gyor-
sítja a békét.**

„Ebben az évben véget ér a háború”

— Saját tudósítónk teleteljesítése. —

Luganó. A Corriere della Sera jelenti: Az olasz offenzíva tizenhét nap után időnek előtt véget ért. Hogy az olasz hadsereg újra előre tudjon törni, pihenni kell és ki kell tölteni az offenzíva alatt támadt hézagokat, előre kell tolnia a tüzéséget és ki kell egészíteni a lőszer-készletet. Néhány nap múlva általános támadás kezdődik az osztrák-magyar hadsereg Hermoda állása ellen, amely az utolsó jelentékeny akadály a Trieszt felé vezető úton.

Hága. A Newyorki Sun szerint Lansing államtitkár kijelentette, hogy a háború még ebben az évben véget ér.

Bern. Vasárnap több amerikai érkezett ide, akik több lakosztályt le akartak foglalni egy szállóban. Az előkelő szálloda tulajdonosa kijelentette, hogy a lakásokat csak szeptember 17-éig adhatja ki, mert akkora minden szobát letoglaltak a németek, akik részt fognak venni a béke konferencián. Berni politikai körökben általában az a vélemény, hogy nem

lesz negyedik téli hadjárat. Az olasz offenzíva csak siettetni a békét. Ez az olaszok utolsó próbálkozása és ha most sem sikerül Cadornának áttörni a frontot és Triesztet elfoglalni, akkor Olaszországban az egyik napról a másikra kitörhet a forradalom.

Basel. A Stampa jelentése szerint az olasz kormány nyilvánosságra hozta, hogy a kabinet június közepén fogja tárgyalni a kisebbségi szociálistáknak a háborús célokra vonatkozó előterjesztését.

Berlin. A Daily Mail jelentése szerint az orosz katonák és munkások tanácsa közölte az angol kormányral, hogy az orosz offenzíva kizárt dolog.

Krisztiania. A Morgenpost katonai tudósítója írja: Ha nem is ért még véget teljesen a szövetségesek nagy tavaszi offenzívája, annyit azonban már is láthatunk, hogy az nem jutelőbbre. Ennek oka, hogy a haditervek az a feltevése, hogy egyidejűleg a keleti harcfronton is lesz offenzíva tökéletesen megghiusult.

Első matura a Női Kereskedelmiben.

Szokatlan élénkség uralkodott ma a Kereskedelmi Iskola tájékán. Kedves leányfejek káldáltak ki az ablakokból, az ablakok alatt pedig gondba merült apák, tipegő mamák és sírásra álló ajku nővérek rőták az aszfaltot.

— Istenem! megértette a tételt? ez volt az általános kérdés.

Mert nagy nap volt ma Aradon. A női felső kereskedelmi iskola első érettségije. Három esztendő óta várt esemény, ezer nap ezer éjszakájának álmodott ideje: bimbózó leányszívek titkos óhajta. Száz kis leány a maga drága 16—17—18 esztendőjének minden gyönyörűségét lemondott, hogy ma végre komoly és nagyobb professzorok elé kerüljön, akik különös kérdéseket adnak fel nekik, titkos hieroglifákat, amelyeket nekik kelljen megfejteni. Ezek a leánykák egy eljövendő munkás század biztos tudatával a lelkükben vágtak neki a tudomány rengetegének s míg ebben a korban régen virágot szedtek a leányok, ők nehéz munkával verték az utat maguk előtt a rengeteg tövises bozótjain keresztül.

Ez a nap rájuk is nagy és felejthetetlen, hozzátartozóikra, de egész Arad városára is. Száz fiatal, kedves gyerek indul ma utnak az iskolából felvértezten, „éretten” az élet útjára, ahol hiába várja őket csalódás: ellen-súlyozza a csapásokat az erő és hatalom, amelyet legszebb éveik feláldozásával szer-
retek...

A nap odatűzött az emeleti ablakokra, amelyeket nyitva kellett tartani a nagy hőség miatt. A szemek sugára kivillant az utcára, ahol olvasni próbáltak e tekintetből a hozzátartozók:

Hozzákezdett-e már az Ilonka? Jaj, a Magda kétségbeesetten néz körül? Az Erzsike a kezét rázza... Ugyan mit jelenthet mindez?

Ez bizony sok mindenfélét jelenthetett, a legvalószínűbben azt, hogy melegük volt a kis-leányoknak, de jelenthette azt is, hogy a ma

gyar tétel egy kicsit kacskaringós volt. Amint-hogy az is volt. Olyan maxtum — kompozitum amelyben minden volt: egy kis költészet, egy kis pszichológia, egy adag logika, aztán sok valószínűtlenség s mindezek tetejébe a filozófia tudományok inkornációja: egy kanálnyi esztétika. Ez bizony sok lehetett egy olyan kis leánynak, aki a kereskedelmi pálya rejtelmeiben akar eligazodni s akadémikus disszertátások helyett inkább egy en gross kereskedés aszaltézilva raktárkészleteinek bizonyáni bevásárlásaival óhajta tisztában lenni.

No de azért csak megírták a leánykák a maguk magyar dolgozatát, amelyek közül mindnek kitűnőnek kellene lenni, hiszen írhat-e más a költészetről egy 17 éves leány, mint kitűnő dolgozatot. A költészet: 6 maga, a 17 esztendője, az arca rózsás színe, a szeme ragyogása, sőt még az is költészet, hogy ezek a bájos leánykák felsőbb matematikát tanulnak s úgy — de úgy félnek a kettős könyvteltől.

Tizenegy óra után aztán megindult a rajzás lefelé az iskolából. A társnők akik esetleg hamarabb kijöttek dehogyan mozdultak az iskola elől:

— Te mit írtál? Te is a Karthauziról? Én nem értettem meg a tételt és mennél többet gondolkoztam rajta: annál jobban megfájdult a fejem... Te, láttad a Pistát, hogy drukolt értem ott a szemközti levő padon, jobban félt, mint én... Drága anyukám, ne féljen olyat írnom, de olyan szépet, hogy sírva fakad az igazgató, ha elolvassa... Kis lányom leöntötted a fehér ruhád tintával, csupa öröm lesz apádnak, 6 is érettségizik most, próbálja megfejtetni a tételteket...

Aztán megindul a menet, a leányok elől zibongva, mint a vásár népe, összefogóva vidáman, mintha életüknek nem egyik nagy fordulópontján estek volna át... Hátrább a mamák gyönyörködve ringó járásu leányaikban, kisé gögösködve:

— Tudod Elzám, én nem azért végeztetem el vele a kereskedelmét, mintha szüksége volna rá, de az apja... meg aztán makacs, minden áron tanulni akart, képzeld, a multkor egy krepdesin ruhát akartam venni: visszautasította, azt mondta, hogy vegyek neki egy pár...
szűkebb irókat.

— Az én Pinyókémét már az Első Aradi is hívta, le akarta szerződtetni, de nem engedem, hogyna havi két — azaz — ötszáz koronaért, hogyné...
A mamák sorát az apák követik:
— En is tettem érettségít, ott is kinlódjunk, de így, mint...
Amint az már történni szokott.
Legvégül mint valami vizsály zárja be a nyüzsgő eleven sort egy palyhedző állu, rózsás arcu fiugyerek. Csillogó szemük beszél csak, de amit az beszél, hiába, az az igazság és a jövő...

Vodicenél visszavert olasz támadás.

Budapest, június 1. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti hadszíntér:
Változatlan.

Olasz harctér:

Vodicenél holnap reggel ismét az olaszoknak heves támadásait vertük vissza. Egyébként csak tűzérési harc volt az Isonzo mentén és helyenként Karintiában és a tiroli harcvonalon is. **A vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Erős tűztevékenység az orosz fronton.

Berlin, június 1. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

A tengermenti homokparton, az Yperne hajlásában és főleg a Wyt-schaele szakaszon tegnap este a tűzérési harc nagy hevességre fokozódott. Az ellenség összpontosított tűzhatással több helyen erős felderítő előretöréseket készített elő, amelyeket közelharcban mindenütt visszavertünk. A Labasse csatorna mellett is egészen a Scarpe déli partjáig a tűztevékenység ismét nagy erőre emelkedett. Itt az angolok felderítés céljából Hulluch, Cherny és Fontaine mellett előretörték. Visszavertük őket.

A német trónörökös hadcsoportja:

Az Aisne arcvonalon és a Champagneban a harci helyzet változatlan. Tegnap reggel a Nancytól délkeletre, a Mont-Hauton, egyik vállalkozásunk alkalmával hatvan francia maradt kezünkön.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Semmi különös esemény.

Keleti harctér:

Smorgon, Baranovici és Bródy mellett, továbbá a Zlocov—tarnopoli vasut mentén a tűztevékenység felülmulta a röviddel ezelőtti szokásos mértéket.

Macedóniai harctér:

Bolgár előőrsök tüzelésükkel meggyújtották az ellenséges előretöréseket a Vardar jobb partján és a Doiranától délnyugatra. Ellenségeink tegnap repülőink légi támadása következtében négy repülőgépet és három kötött léggömböt vesztek. **Ludendorff,** első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A sztrájk sérti a hadviselés érdekeit

— A munkabeszüntetés veszedelme a háború alatt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A sztrájk, a munkásosztály eme szociális mozgalmá, amely normális időkben olykor hatásos eszköze a munkáskövetelések teljesítésének, ma a háborúban káros, veszedelmes, a hadsereg és a nemzet érdekeit közelről veszélyeztető tünet, amely számos okból sérti a hadviselés érdekeit. Ma, amikor az állami lét minden tényezőjének elsőrendű kötelessége a hadsereg harc képességét fokozni, erővel és javakkal a végső eredmény kivívhatását előmozdítani, akkor a sztrájkot jelentő munkabeszüntetés egyértelműnek mondható erőnk gyöngítésével s ezzel az ellenség erősítésével. A produktivitás meddőségével a sztrájkban résztvevők nagy részt ütnek a háborús szolgáltatások gyors teljesítésén és ezenkívül megbénítják a frontra szánt hadsereg igazi rendeltetését.

A jelenleg egyedül irányadó magasabb katonai érdekek szempontjából a sztrájk megítélésénél figyelembe veendő több igen fontos körülmény. Nem csupán a hadsereg harcol és küzd, de az egész haza részt vesz a háborúban. És a munkaszolgáltatás nagy értéke az otthon körében, épen a vezérkar legutóbbi jelentésében is világosan kifejezést nyert. A hadvezetés ezen előrelátása már régebben kivételes intézkedéseket teremtett meg és ezek egyike volt a hadi üzemeknek ugynevezett militarizálása, katonai vezetés és felügyelet alá való helyezése. Ez az intézkedés igen előnyösen vált be és pedig nem egyszer a munkások javára is.

Ezek a katonai üzemek a katonai parancsnokság rendelkezése alá tartoznak, amely oda törekszik, hogy az üzem zavartalanul és csorbítatlanul teljesítse szolgáltatását, hogy a hadsereg ellátása ne szenvedjen fennakadást. Ebből az okból is a katonai vezetők kénytelenek a szolgálat érdekében azokra a befolyásokra is tekintettel lenni, amelyek sztrájkot okozhatnak. Minden egyes munkásnak, a felelősségtől eltekintve, tisztában kell lenni mint a haza polgárának azzal a kárral, amely a sztrájk folytán a hadseregre hárulhat. A mi ellenségeink számára dolgozik az egész világ, nekünk azonban a hadsereg szükségleteit magunknak kell fedezni. Így tehát a legkisebb időre terjedő munkabeszüntetés is súlyosan esik latba és ezért a katonai hatóságnak kötelessége, amennyiben az ily értelmű felvilágosítás nem volna elegendő, hatásos eszközöket igénybe venni.

Ha annyira fejlődik a dolog, hogy katonai készenlét, vagy asszisztencia igénybevétele szükséges bármely célra is, akkor a munkát folytatni vonakodóknak a felelőssége még nagyobb. A hazában álkó katonaság ugyanis a front hadsereg tartalékát képezi és erre a nehéz szolgálatra, ahol mindenki egészségét és életét teszi kockára, alaposan és lelkiismeretesen kell kiképezni a katonaságot, még pedig igen kimért időn belül. Ha tehát a póttartaloknak még asszisztenciát is kell szolgáltatni valamelyes munkabeszüntetés miatt, akkor a katona kiképzése és harci készsége még inkább szenved, mint ahogy szenvedne, ha megfelelő felszereléssel való ellátása lehetetlen volna. A harcoló katona tehát kétszeresen szenved.

Ki akarja és ki tudja ezért a felelősséget vállalni?

De a hazai lakosságot is erősen érintik a szükséges katonai intézkedések. Tudvalevőleg a katonaság az összes földműveseket szabadgólja és munkáscsoportokat is állít a mező-

gazdaság rendelkezésére, ami normális menetű szolgálat mellett jelentékeny mértékben lehetséges és ami a mezőgazdaságra, illetve a közellátásra a legnagyobb haszonnal jár. Ha azonban a katonai szolgálatot ily rendkívüli körülmények miatt kell igénybe venni, akkor természetesen kevesebb munkaerőt lehet a mezőgazdaságnak rendelkezésére bocsátani és ezzel meghiusul az e mindennekfelett fontos cél, hogy magunknak elegendő ellátást biztosítsunk. A hadseregnek és a hazának kára lesz ebből, az ellenségnek ellenben haszna.

Aki mindezeket a körülményeket szem előtt tartja, az a háború alatt is elsősorban polgári kötelességeit fogja figyelembe venni és teljesíteni. Minden kötelességből származik a jog, de elsőnek jön a kötelesség!

Háborús aradi utcai képek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Messze vagyunk a fegyverek ropogásától. Nem hallatszik el hozzánk az ágyudörgés. Nem hoz felénk a szél gyilkos gázbombák gőzét. Nem reszketteti meg a levegőt a halomra lőtt ellenhalálordítása. És mégis a békésnek látszó életünk minden aprólékosságában ott van a háború, ahogyan lépünk az utcán csak egy lépést is, a körülöttünk történő lényegtelen kis semmisségben is ott látjuk a háborús világ megnyilatkozását. A háborút hirdeti, a háborúról beszél minden cselekedetünk. A régi, szinte csak álmainkban élő elmúlt békés napok gondolkodásának meghazudtolásáról szól körülöttünk minden, de minden. — Sokszor, nagyon sokszor bántóak ezek a megnyilatkozások, de néha kedvesek is, mosolyra készítők is. Ez utóbbiakból ragadtuk ki az aradi utca háborús képeiből három apróságot.

Valameg, mik napon két ur, több ezer holdas birtoknak gazdája sétálgat vig tereferelés és élénk szivarozás közben az Andrassy-téri korzón. — A közismert zseni családokhoz tartoztak mindketten s nevük ismertebb Aradon, mint a német kancelláré. — Különösen pompásan égett a szivar az egyiknek a szájában. Valami pompás havanna szivar lehetett. A véletlen ismerőssel hozza őket össze. Köszön mind a két ur s a köszönéssel járó ajk mozdulat közben a pompásan égő havanna-szivar kiesik a zseni ur szájából le szépen a piszkos, ezer és ezer ember által megtaposott földre. Az utca egyik ácsorgó lovagja már reményteljesen készült a gazdag zsákmány után nyulni. Amikor a szivar gazdája meghazudtolva a régi idők minden gavallériáját, szépen utána nyul a földre a szivarja után, megtörli keskenőjével a szájba nyuló végét és szépen vigan pöfökelve a földet járt szivar bodor füstjét, folytatta utját tovább.

A pütre esett szegény ember lemondása, nézett az eltávozó két ur felé, megvakarta a fejét s busan, fájdalommal mormolta maga elé: A háború, a háború!

A Kossuth-utcában egy jó napsütött arcú, frontot járt, vitézségi éremmel dekorált baka tartott befelé a város felé, amikor feltartotta utjában két, az utca másik oldaláról átszaladt gyerek. Az egyik lehetett öt, a másik négy éves. A nagyobbiknak a kezében két dráma cigaretta ragyogott. Elevenen, élénken szólította meg a bakát: Nem vesz cigarettát? Három krajcár egy darab! felel a gyerek bátran és szakaszerőn, mintha már megőszült volna.

az üzleti-gondoktól. Nincs szivar? — tárgyalt tovább a baka? Nincs! hangzik reá a válasz s a baka máris sarkon fordul, fitymálva tovább lép, miközben a két gyerek, a valószínűleg apjuktól elősont cigarettával busan visszafordul. Abig tett azonban pár lépést a megszólitott vitéz, amikor visszafordul és zsebébe nyujtva kezét, utána kiált az eláramodott két gyereknek: Add ide azt a cigarettát! És a tizenkét fillért boldogan veszi át a háboru két legfiatalabb tőzserje és árdrágítója. — Mire viszik még ezek a gyerekek?

A fejünk felett, fenn a levegőben hatalmas nagy szárnyu madarak hasítják át a kék világot s szárnyesattogásaikra bár már megszokhattuk volna, mégis figyelmessé lesz mindig az utca és az emberek tekintete egy szempillantás alatt az ég felé fordul.

Egy asszony karján az egyheti lisztadagjával követi az utca bámulóit szintén az ég felé mereszti okos, nyilt tekintetű arcát. Amikor jó sokáig gyönyörködött a látványban, oda szól a mellette elhaladó teljesen ismeretlen férfinak: De okos fej volt, aki azt kitalálta, de hogy akasztották is volna fel abban a pereben, amikor kitalálta! Vajjon mi bántotta ezt a szegény asszonyt, hogy így kívánt megjutalmazni a tudomány feltaláló mesterét?

Ferró.

Klárka az apját keresi.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bajos kis történetet mesélünk itt, amely azt bizonyítja, hogy a gyermekekre csakugyan vigyáz odafelel egy anyja, akinek egyéb dolga nincsen, mint a világ összes kis kóborló apróságai fölött kiterjeszteni védő szárnyait. Arany János megírta valahol egyik gyönyörű költeményében kis leánzáról, hogy anyukája megszigta valamiért és a kis Juliska durcásan összeszorította cseresznye ajkait s elhatározta kis szívében, hogy elindul világgá. A költemény végén megjegyezte Arany János, hogy Juliska el is indult s a vándorlását egész a kapuig folytatta, ahol azonban megpillantván egy fehérszőrű nagy komondort, ijedten visszarebbent az édes anyja karjai közé.

A kis Arany Juliskánál bátrabb leányka volt a parányi Klára: G. Á. dr. orosz fogságban levő aradi főhadnagynak a leánykája, kit mamája apró esnytevéseért ma délelőtt megpirongatott. A kis Klára ránézett anyukájára, aztán fenyegetőleg mondotta:

— Most pedig elmegyek apukámhoz s megmondom neki, hogy rosszul bántál velem.

Az édes anyja nem is ügyelt a gyermekbeszédre, foglalatoskodásai után látott, ezt az időt a kis Klára arra használta fel, hogy a házból ki tipegett. S miután a két éves apróságnak még a fehérszőrű komondor sem állta útját, elindult világgá megkeresni az édes apját.

Elérkezett a déli idő s az édes anyja abban a hiszemben, hogy kis leánya valamelyik szobában elszunyadt, keresésére indult. Meglepetve kutatta fel az egész lakást és ijedten tapasztalta, hogy a leányka nincs egyik szobában sem. Kétségbeesetten szaladt a szomszédokhoz, akik szintén nem tudtak semmit a gyermek felől. Szinte magánki-vül futott a rendőrségre, ahol valóságos megessett a rendőrtiszteknek a szíve a fájdalomtól kinzott anyán s az egész rendelkezésre álló apparátussal fogtak hozzá a gyermek kereséséhez. Ekkor egy óra s még semmi eredmény nem mutatkozott, midőn maga az ügyeletes rendőrtiszt ment el a gyermek felkutatására. Hosszas keresés után a Salacz-park egy árnyékos bokra alatt behúzódva a lombok közé, aludt nyugodtan a kis Klára. Valószínűleg egy hatalmas botot szerzett, nagyobb-

mint ő maga s azt átfonta két kis karjával, oda-szorította magához s boldog álomban ölelte. Az édes apjának gondolta, mert még a megtalálás után sem akart elválni tőle.

— Beszéltem ám apukámmal — szólott az örömeiben könyező édes anyjához — s azt üzenté, hogy többet ne szidj meg és sok cukrot adjál Klárikának.

H I R E K.

Ottenberg Tivadar padja a Salacz-parkban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Már több mint egy hete, hogy boldogult Ottenberg Tivadart eltemették, de még mindig itt él közöttünk megbecsült jó emléke. Az öregedő előkelő urak sétáik közben sok kedves, hangulatos történetet beszélnek el az elhunyt kiváló közéleti férfiuról. Weisz Márkus gyáros, aki mostanában, hogy gyára anyaghiány miatt redukált üzemmél dolgozik, sok időt tölt el a Salacz-parkban és különösen az egyik padon szereti üldögelni. Ismerőseinek meg is indokolta azt, hogy miért épen azt a padot kedveli.

— Ezen a padon kellett volna — mondja — Ottenberg Tivadar barátommal egyetemben éle-tünk utolsó éveit eltölteni. Amikor Ottenberg legutolsó alkalommal volt Budapesten, ahol tudvalevőleg végzetes hülését is szerezte, én is a fővárosban tartózkodtam. Együtt is utaztunk haza és az uton elbeszélgettünk együtt töltött gyermekkorunkról, ifjúságunkról és későbbi életfolyamatunkról. Szegény barátom elpanaszolta, hogy már fáradtnak érzi magát, mert sokat kellett dolgoznia az életben és őszintén vágyakozik a pihenés után. Ki is jelentette, hogy egy éven belül nyugalomba vonul velem együtt. Én is azt terveztem hogy gyáram ügyeivel a jövő évtől fogva nem foglalkozom és egész nap együtt sétálgatunk Ottenberggel, mint szolid nyugdíjasokhoz illik. El is határoztuk, hogy a nyáron a Salacz-parkban töltjük időnk legnagyobb részét és ha elfáradunk a sétába, akkor ezen a padon fogunk megpiheni. Azért kedves nekem ez a pad, mert elmerenghetek afelett, hogy milyen kellemes lett volna, ha életünk utolsó éveit szegény barátommal itt tölthetjük volna el.

— A közös pénzügyminiszter Budapesten. Budapestről jelentik: Burián István báró közös pénzügyminiszter Bécsből Budapestre utazott.

— Megnyílt a romániai posta. Bukarestből jelentik: A mai napon megnyílt az országos posta a katonai kormányzóság területén. Csupán levelezőlapokat és legfőljebb négy oldalra terjedő nyitott leveleket szabad küldeni. A posta a megszállt terület és a négyes szövetség területei között bonyolítja le a forgalmat. Német, magyar, bolgár és horvát nyelv használata korlátlan, románul csak Románia belsejében szabad levelezni.

— Eső. Ma délután négy óra tájban elsötétült egy kissé az éjszaki égbolt Arad felett s egy cikázó villám hasított át a levegőt. Mindenki fellelegzett az óriási hőségben s minden ajkon ott lebegett: — Itt a várva-várt eső! Az általános óhaj nem teljesedett. Hirtelen erős ellenszél támadt s a felhőtábor elvonult a szomszagos aradi földek felől. Áldott terhét másfelé önthette ki, mert az éjszaka folyamán több helyről kaptunk jelentést erős záporokról. Budapestről tudósítónk azt jelenti, hogy a dél-élti óráktól kezdve állandó meleg csöndes eső esett embert és növényzetet egyaránt fel-üdítve. Az esőmérő Aradon is bekövetkezett esőt

jósol s talán a mi kérésünk is meghallgattatásra talál...

Budapestről jelentik: Ma délelőtt végrevalahára megeredt az eső, amit két zivatar előzött meg, amelyek szerencsétlenséggel is jártak. A Dunán Soroksár mellett ugyanis tíz, 10—12 év közötti, iskolásfiú fürdött, akik az első villámlásra azonnal kijöttek a vízből. A villám azonban közvetlen közelükben sujtott le két kis gimnázista meghalt, nyolc pedig égési sebeket szenvedett.

— Ötven pályázó egy vezérigazgatói állásra. Nagyváradról jelentik: A Polgári Takarékpénztár tudvalevőleg pályázatot irt ki vezérigazgatói állásra. Az Aradi Közlöny is irt erről. A pályázat országsszerte nagy feltűnést, de egyben élénk érdeklődést is keltett. Sokan különösnek és szokatlannak találták, hogy az intézet hirdetés útján keres vezérigazgatót, mások azonban nagyon helyeselték és okosnak tartották ezt az utat, mert ily módon kétségkívül alkalma nyílik ennek a tekintélyes négy-millió alaptőkéjű intézetnek, hogy megfelelő vezetőt találjon. A pályázat tegnap járt le és értesülésünk szerint ötven ajánlat érkezett be a vezérigazgatói állásra. Az ország minden részéből bankemberek, szakférfiak, tisztviselők nyújtották be ofertjukat és eafolatul a háboru munkaerő-hiányának a protekciók is lázasan megmozdultak a szép pozíció elnyerése érdekében. Mindenesetre rendkívül érdekes és tanul-ságos szimptomákat produkált a pályázat és jogos várakozással nézhet mindenki az igazgatóság választása elé.

— Rokkant katonákat az ingyen fürdők-höz. Arad város egyik leghumánusabb intézkedése annak a két nyári ingyen fürdőnek a felállítására, melynek egyikét a Tökölly Imre-utca végén, a másikat a Maros felső kanyarulatánál a törvénytörés épületével szemben szokott elhelyezni a városi tanács. Ez a két ingyen fürdő valóságos áldás a szegény néposztályra, mely napi munkája után átizzadt s a dologban ki-táradt testét felülditheti a hús habokban. E fürdők kezelői elég tisztességes mellékjövedelemre tesznek szert, mert az ingyen fürdőző publikumban is van nagylelkűség és galléria, mindenkifölött azonban annyi szociális érzék, hogy a fürdő-felügyelő munkáját ingyen nem kívánja. Így a nyári három-négy hónap alatt tisztességes kereset nyílik a felügyelő számára, mert az esetleges borralalókon kívül, ruhaberletet is szokott nyitni s az ebből befolyó összeg 150—200 koronára is felmegy. Az ingyen fürdő is belekerül 40—50 fillérbe a szegény fürdőzőnek. Munkájukért és fáradozá-saikért bizonyára meg is érdemlik ezt az összeget s mi nem kívánunk keresetük és ke-nyyerük ellen törni, de mégis úgy gondoljuk hasznosnak és méltányosnak, hogy ezeket a fürdő felügyelőseket olyan emberek kapják, akik valamiképen arra alaposan rászolgáltak. Minden állást, amely alkalmas arra, hogy háboruból bennán, csoukán, rokkantan vissza-térő hőseink betölthetik: nekik kell adni. Csak így tudjuk aztán az újjászületett Ma-gyarország regenerációját társadalmilag is vég-rehajtani, ha gondoskodunk arról, hogy minden rokkant katona elhelyezést nyerjen s meg-elhetése, ha szűken is, lehetővé tétessék. Le-gyen az övék az elsőség minden olyan állás-nál, melyet betölthetnek. Ennyivel tartozik nekik a magyar közigazgatás és a magyar társadalom.

— Helybéli és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló-és levélpapírosok, papírzacsok, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legol-csobbban Kerpel Lszó papírnagykereskedésében.

— Junius eisejétől közvetlenül Alváragyógyfürdő parkjánál állanak meg az összes személyszállító vonatok.

A VI. HADIKOLCSON eredmények nem szabad a korábbiak sikere mögött maradnia

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Orosz és német különbeke lehetősége.

Basel. A Ruskoje Slovo körkérdest intézett az orosz tábornokokhoz, — köztük Alexejevhez és Bruszilovhoz is — az orosz offenzívának szükségességére vonatkozólag. A tábornokok azt válaszolták, hogy Oroszországot csak az offenzíva rögtön megkezdése mentheti meg.

Chicago. Lenis szenátor, — az amerikai szenátus előkelő tagja, — kijelentette, hogy két hónapon belül Németország és Oroszország között különbeke jön létre, mert az orosz forradalom meggyőzte Oroszországot, hogy ninosen oelja a háború további folytatásának, mert Oroszország azáltal, hogy szabadságot nyert, mindent megkapott, amit a háborútól elvárhatott.

Rotterdam. Wilson jegyzéket fog intézni Oroszországhoz Amerika háborús céljait illetőleg. Wilson megállapítja, hogy Amerika sem akar sem annexiót, sem hadikárpótlást.

Bécs. Az új házzabályszervezet szerint, amely fölött az osztrák képviselőház kedden fog dönteni, az osztrák képviselők ezután napi 20 korona diéta helyett, 800 korona havifizetést kapnak, ehhez a Bécsen kívül lakó képviselők negyedévenként 600 korona lakbért. Ezeket az összegeket nem lehet lefoglalni. A titkos ülésekre vonatkozólag javaslatot ezentul legkevesebb 50 képviselő tehet, eddig 20. Egy indítványhoz csak két szónok beszélhet és legfeljebb 10-10 percig. Első olvasás nem lesz. Félreértett szavakat csak az ülés végén lehet majd helyreigazítani és ez nem tarthat tovább mint 2 percig. Napirendi vitákhoz és indítványokhoz szintén csak 5 percig lehet beszélni. A viták és beszédek idejét fél órára lehet megszorítani. A névszerűt szavazást ezentul írásban döntenek el.

Stockholm. Pétervárról jelentik: Kerenszky hadügyminiszter jelentést tett az ideiglenes

kormányának Suchomlinov volt hadügyminiszter ügyéről. Suchomlinov azzal van vádolva, hogy a hadüzenet után nem tette meg a szükséges intézkedéseket, hogy fokozza az állami műhelyek csekély teljesítő képességét és elmulasztotta a magángyáraknak az állam szolgálatába való bevonását és ilyen módon előidézte az orosz hadsereg munició hiányát és az ellenségnek segítségére volt az Oroszország ellen való offenzívában, hogy Bjadisevet akit, mint német kémét ismert, tájékoztatta a vezérkar ellenkémkedési osztályának számos értesüléseiről. Az ausztriai honos Manifillert, — akiről tudta hogy a bécsi kormány ügynöke, — megismertette a volt cárhoz intézett jelentés szövegével s hogy végül Goskovicsnek és Junbadrevnek, két polgári személynek átengedte a csapatösszevonások és mozgósítás tervét és a hadiszállítások eszközzésére vonatkozólag küldött iratokat. Suchomlinov feleségét azzal vádolják, hogy bűnrészes férjének üzemében.

Pétervár. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: A haretér kiküldöttjének általános kongresszusán határozatok: fogadtak el, amelyek elsősorban üdvözlik az ideiglenes kormányt a tartós békére és a népek testvéries viszonyára irányuló törekvésért, aztán pedig ezt mondják: Cselekedjünk, hogy a német kormányt arra kényszerítsük, hogy teljesítse a szabad orosz nép akaratát, amely nép sem annexiók, sem kártérítésekre nem törekszik, hanem elismeri minden nép önrendelkezési jogát és méltányosnak tartja a kártérítést az elpusztított államokban történt károkért. A fronton ezidőszert feltétlenül szükséges, hogy haladéktalanul és határozottan megkezdje az offenzívát, amely a győzelem záloga. A testvériesülés és a defenzíva offenzíva nélkül hallgatólagos külön békére vezetne, amelynek következménye a szabad Oroszország romlása és meggyalázása volna. Az egész orosz népnek arra az egy célra kell törekedni, hogy a központi hatalmakat arra kényszerítse, hogy Oroszország és szövetségesei akaratát teljesítsék. A kongresszus egy szabad nép segítségéhez apellál.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Megdrágul Aradon az aratás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A város gazdasági bizottsága ma délután 4 órakor Lőcs Rezső h. polgármester, gazdasági tanácsnok elnöklésével ülést tartott. Az elnöklő h. polgármester ismertette a honvédelmi miniszter leiratát az aratáshoz rendelkezésre álló katonai munkásosztagokról. Kovács Antal gáji rendőrkapitány szerint Gájban a gazdák embereket is és lovakat is a tüzéségi retablierungstajontól kapnak, így tehát ninosen szükségük arra, hogy munkásosztagokat kérelmezzenek. A gazdák azonban mégis be fogják jelenteni katonai-munkás szükségletüket, amelyet a gáji kapitány hétfőig összeír. A gazdasági bizottság a katonai munkások részére három korona napibért állapított meg teljes ellátással, hetenként kétszer hussal, ezenkívül a katonamunkások katasztrális holdanként 21 korona szakmány bért kapnak.

Ezután a gáji gazdaközönség tulajdonában lévő két arató gépek foglalkoztatásáról döntött a bizottság. Tavaly az aratógépek bérlése holdanként 16 nélkül 16 koronába, lovakkal együtt 28 koronába került. Bing Hugó javas-

latára a bizottság elhatározta, hogy tekintettel a nagy manilla hiányra, ezentul ahol csak lehet, manilla nélkül adják bérbe az aratógépeket és pedig manilla nélkül és lovak nélkül naponta üzenyole koronáért, manilla nélkül de lovakkal 20 koronáért, 16 nélkül és manillával 24 koronáért, lóval és manillával pedig 36 koronáért. Az aratógépeket a gazdáknak a gáji kapitányi hivatal a jelentkezés pontos sorrendjében adja ki, elsősorban az egy holdasoknak, ezután a 10 holdasoknak, végül pedig a nagyobb gazdáknak. A gépek használati díját előre kell fizetni, a gépek szakszerű használatát a kapitányság ellenőriztetni fogja.

Lőcs Rezső elnök jelentette ezután, hogy Hehs Vilmos a gazdasági bizottság tagja a bizottság múlt ülésén gőzeke beszerzését javasolta. Bing Hugó elmondja, hogy az aradi talajra csak két rendszerű gép alkalmas, ez pedig roppant drága, a mai viszonyok között 200.000 koronába kerül. Így a bizottság Hehs Vilmos indítványa fölött napirendre tért.

Végül a földművelésügyi miniszter határozatát ismertette az elnöklő h. polgármester. Tekintettel arra mondja a földművelésügyi miniszter leiratában — hogy Magyarországon a mezőgazdasági munkások, de a gazdák is a

nagy munkaidőben pálinkafogyasztáshoz vannak szokva, a Neuman Testvérek-éig utján az aradi birtokosoknak 3760 hektoliter szeszt utalt ki hektoliterfokonként hat koronáért. Figyelmeztet a miniszter arra, meg kell gátolni, hogy ez a szesz az Kalmérók kezébe kerüljön és árdragító üzemeknek szolgálhasson tárgyul. Ezért a gazdasági bizottság a gáji kapitányt bizta meg az ital kimérésével. A szeszt literenként hat koronáért fogják adni.

— A Gy. O. Sz. új igazgatója. A Gyáriparosok Országos Szövetségének kiváló szakképzettségű igazgatóját, a magyar szakirodalomnak egyik nagynevű munkását, Grätz Gusztáv dr.-t tudvalevőleg a külügyminiszter osztályfőnökévé nevezték ki. Az ő nagy körültekintést kívánó állása így üresen maradt, melyre hónapok óta lavinaszerűen gyűltekezett a pályázók tömege. A sok nem arra való egyén között természetesen sok kiváló és képzett elme is akad s így a Gyáriparosok Országos szövetsége megiehetős nehéz választás előtt állott. Most döntött végre a reá s a vele összekötésben levő ipari ágazatokra nézve nagy jelentőségű kérdésben és pedig úgy, hogy Grätz Gusztáv utódjává Fejdy Miksa dr.-t, a kiváló publicistát, a „Nyugat” irodalmi folyóirat szerkesztőjét választotta meg. A választás mindenképpen méltó egyénre esett, aki kiváló elődje nyomdokain haladva a Gyáriparosok Országos Szövetsége biztos kezekkel fogja tovább vezetni az egészséges haladás ösvényén.

Győzelmes defenzívánk.

Érkezett reggel 2 órakor.

Berlin. Vilmos császár a következő táviratot küldte öfelségének, Ausztria császárnak és Magyarország apostoli királyának:

— Szívós küzdelemben, új harcokra készen Isonzó hadseregged dacolt az olasz ellenség hatalmas, makacs rohamtámadásaival és azt meghiusította. Üdvözöllek Téged és üdvözlöm országod csapatait e nagy sikerek alkalmából. Isten továbbra is velünk lesz. Vilmos I. R.

A német császárnénak a következő táviratot küldte a császár: Hindenburg vezértábornagy, vezérkari főnök jelentése szerint a nagy angol-francia offenzíva bizonyos mértékben bevégeződött. Az elmúlt ősztől óta előkészítve, de tél óta bejelentve a hatalmas tüzéségi és technikai segítő eszközökkel támogatott rohamtámadása az, angol-francia hadseregnek hét heti mérközése után meghiusult. Isten segítségével adta felülmulhatatlan csapatainknak azt az emberfeletti erőt, hogy ragyogó cselekedteket hajtsanak végre és sikeresen állják a háború történetének leghatalmasabb harcát. Mindnyájan hősök ők. Teljesítményeik tiszteletet és egyuttal forró hálát parancsolnak, amelyre minden német velük szemben kötelezve van. Dicsértessék az ur támogatásáért és köszönet ennek a renek tegyverben álló népnek.

Vilmos.

Miként a jóbarát — bajtól, veszedelem-től megóv, igazi házi áldás a valódi

Brázay sósborszesz!

Ne fogadjunk el utánzatokat!

777

Jegyezzünk hadikölesönt, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

MOZGOKEPSZINHAZ.

* **Dorrit lumpol.** (Két Nordisk szenzáció az Urániában.) A színház tegnap ismét egy rendkívül bájos és kedves filmet mutatott be, amely Dorrit Weixler legutolsó alakításai közül való. Rendkívül ötletes és fordulatos vigjáték, amelyben Dorrit Weixler egyik legpajkosabb alakítását nyújtja. A Dorrit kép mellett a színház Nikolai Johannsennal egy első-rangu svéd drámát is mutatott be, a „Szöke kigyó” címmel. A svéd hegyek zordon fenségessége, a viharzó lelkeknek mintegy hasonmása, mely méltó keretet nyújt a nagy művész csodálatos alakításának. Egy igazi társadalmi dráma, a hideg bércek között lezajló szerelmi történet, amelynek témáját a szerző kidolgozta. Nikolai Johannsen azonban átértette és velünk megérteti. Az elismerésnek öszinte adóját kell lerónunk a színháznak, mert az a műsor, amelyben két ilyen tökéletesen szép és nagy értékű film van összetömörítve, olyan műsor mit — és ezt túlzás nélkül állíthatjuk — vidéki mozgószínház még nem mutatott be. — *Homunculus VI.* Homunculus halála, a szenzációs sorozat utolsó része, legközelebb az Urániában.

* **Fehér rózsá, piros rózsá és az Aranyásó** vasárnap az *Erzsébet-mozgószínházban*. Egy napon két kiváló slágert tűzött műsorra a színház igazgatósága, ezáltal tanubizonyosságot téve áldozatkészségéről. Az aranyásó egyik világhírű amikai filmgyár nagyszerű alkotása, mely kép a cowboyok világába nyújt bepillantást s látjuk mily vad bosszura képes egy szerelmes férfi, aki nem lesz viszont szeretve. *Csütörtökön* Urnapján első-rangu szenzációs műsor kerül bemutatásra.

* **Ritta Sacchetto-dráma az Apollóban.** Ritta Sacchetto, ezt az érdekes, kreol-arcú művésznőt egyforma örömmel fogadják a világ minden táján akár tánekészségével brillíroznak, akár a mozivásznnon mutatja be előadói művészetét. Arad közönségének már alkalmá volt

megtapcsolni Ritta Sacchetto-t a színpadon is s az Apolló jóvoltából pedig már nem egyszer gyönyörködhetett azokban a nívós, szép mozi-drámákban, amelyekben a népszerű művész játsza a főszerepet. Ma ismét alkalmat nyújtott erre az Apolló s sietünk leszögezni, hogy a közönség élt is vele. Zsufolt nézőtér előtt került bemutatásra a „Sabina” című lebilineselőn érdekesítő dráma, amelynek meseszövése egy romantikus legendán épül fel. A filmnek megvan minden kelléke ahhoz, hogy a publikum teljes tetszését megnyerje. Még szombaton és vasárnap kerül vetítésre a ma nagy sikerrel bemutatott dráma a gyöngyösi tűzkatasztrófáról készült főlvételekkel és a legújabb haretéri sorozattal együtt.

ARADI KÖZLÖNY

1917. évi június hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak

helyben és vidéken:

Egész évre	36 K.
Fél évre	18 „
Negyed évre	9 kor.
Egy óra	3 „

Tessék mutatványszámot kérni.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétában:

Stauber József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget)

Tagfelvétel

az Aradi Chewra Kadisánál.

Az aradi Chewra Kadisánál június hó 3-án vasárnap délelőtt 9—12 óráig, délután 3—5 óráig és június hó 4-én hétfőn délelőtt 9—12 óráig felvétetnek új tagok, valamint régi és újonnan belépő tagok fiugyermekei.

Vidéken lakó izraeliták és ezek fiai szintén az aradi izr. hitközség tagjaira érvényes illetékek mellett vétetnek fel.

A tagfelvételi közgyűlés az izr. hitközség templomépületi tanástermében tartatik.

3588

Pick Ernő, elnök.

Egy jémenetellő

üggyvédi iroda

közjegyzői kinevezés miatt

átadó.

Cim: Gilück ügyvéd, Kiszjenő (Aradmegye.) 3524

Viszketeg, issadás, napégés, bőrhámítás, rüh és sörög bőrbaj, fekély, daganat és sebek ellen biztos és gyors hatású szer.

Boroka-kénöcs,

nam piszkit és teljesen szagtalan. Kis tégely

2 K. nagy tégely 5 K. családi tégely 9 K. Hozzávaló borokaszappan 4 korona. Készíti: **Cserő Sándor** Gyógyszerész, Nagykerész. 108. 7181 Aradon kapható: gutori Pöldes Kelemen és Pöldes és Heha gyógyszerárban.

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellizációját közvetíteni vállalok. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5.

Telefon 726. 2969

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arobórt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztálanságot. **Ara egy tégelynek 2—K.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRA S**-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

A szépségápolás titka a felhasznált szépségápolási eszközök helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-kénöcs. Kis tégely 1'50 kor. Nagy tégely 2'50 k. nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail krémje. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehellet finomságu. Crém, fehér, rózsá és testszerekben Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsá, Serail. Uvageje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:
Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 8:01
Személyvonat délelőtt 11:18
Személyvonat este 8:48

Aradról Budapestre érkezik:
Gyorsv. d. u. (csak katonáknak) 1:25
Személyvonat este 8:20
Személyvonat reggel 5:45

Budapestről Aradra indul:
Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:
Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:46
Személyvonat reggel 6:58

396—1917. sz.

Szapáryliget község előjáróságától.

Vadászati jog haszonbérbeadási hirdetmény!

Szapáryliget község határában 2400 cat. hold területű s a község tulajdonát képező vaddus vadászterület **1917. június 16-án d. e. 10 órakor** a következő feltételek mellett árverésen ki fog adatni:

1. Bértartam: 1917. aug. 1-től 1923. aug. 1-ig terjedő bér.
2. Kikiáltási ár: 1210 korona évi bérösszeg.
3. Árverésük 10% bánatpénzt kötelesek az árverés megkezdése előtt letenni, amely összeg 8 nap alatt az évi bérterékere egészítendő ki. Az eként befizetett összeg letéti kezelésbe kerül s az 1923. évi haszonbérbe fog kamattal nélkül beszámíthatni.

4. Az évi bér minden félévben előre fizetendő.
A vadászati jog albérlésbe csak a képviselőtestület jóváhagyásával adható.

A község fentartja a jogot arra nézve, hogy a legjobbat ígérők között szabadon választhat.

Szapáryliget, 1917. május 28.

2579

Előjáróság.

FOG. MOHR JEANNETTA
vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, foghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás útján.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucuk fogazatok, szápadlás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgam, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses partfogásat kerve tisztelettel **Mohr Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő.** Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. n. 2—7-ig. Vidékiek 24 órán belül kielegíttetnek. 401

Rézgálicz

kitűnő, elsőrendű áru, klgr.-ként 18 korona árban helyt Nagyszentmiklós

2567

kapható**Horváth és Karl**

cégnél, Nagyszentmiklóson.

886—917.

Almásregres község előjárósága.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az Almásregres község részére a második permetezéshez kiutalt rézgálic folyó évi június hó 4. 5. és 6. napján fog az eddig is megállapított mennyiségben és vételárban kiosztatni.

Almásregres, 1917. május 30.

3569

Községi jegyző.

4—1917. közp. vál. elj. sz.

Hirdetmény.

Az 1913. évi XIV. törvénycikk 57-ik § 6-ik bekezdése, továbbá az 58-ik § és a 9100/L a. 1916. számú belügyminiszeri körrendelet alapján ezenel közhirre teszem, hogy az 1917. évre szóló országgy. képvis. vál. ideiglenes névjegyzékek a I. évben érvényben lévő országgy. képvis. vál. az ok névjegyzékeiből és a jövő évre összeállított országgy. képvis. vál. ideiglenes névjegyzékeiből kihagyottak jegyzékeivel együtt I. évi május hó 16-tól I. évi június hó 14-ig bezárólag a városnőzsa tanácsstermében közzemlére lesznek kitéve, ahol ezeket úgy hétköznapokon, mint pedig vasár- és ünnepnapokon d. e. 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és közszerepeken délutáni 2 órától 6 óráig lemásolhatja.

A közzemlére kitétt ezen ideiglenes névjegyzékek ellen a saját személyét illetőleg mindenki felszólíthat és ezenkívül az, aki ezen ideiglenes névjegyzékbe fel van véve, jogosított abban a választókörületben, amelynek választójaként fevéttet, az ideiglenes névjegyzékbe történt minden felvétel, vagy kihagyás miatt felszólítani.

A felszólítások I. évi május hó 16-tól ugyan-e hó 30-áig bezárólag írásban a közp. vál. hoz címzve, a hivatalos órák alatt a polgármesternél nyújtandók be.

A felvételre benyújtásuktól kezdve I. évi június hó 14-ig bezárólag a városnőzsa tanácsstermében közzemlére lesznek kitéve.

A felszólítás kötelező felszólítását indokolni és mellékelni azokat az okirati bizonyítékokat, amelyeknek megszerzése az egyeseknek módjában állhat, azokra a bizonyítékokra pedig, amelyeknek megszerzése az egyes személyeknek nem állhat módjában, akként kötelező felszólításában utalni, hogy azok feltalálhatók legyenek.

A felszólítás olyan változásokra is alapítható, amelyek a választók összeírása óta álltak elő. A felszólításban új bizonyítékok is felhozhatók. Minden felszólítás csak egy-egy személyre vonatkozhatik.

A felszólítások mindazok, akiket a felszólítás joga megillet, I. évi május hó 16-tól bezárólag I. évi június hó 14-ig írásban indokoltnak és minden felszólításra külön-külön észrevételeket nyújthatnak be a polgármesternél a hivatalos órák alatt.

Felnyom az 1916. évre érvényes országgy. képvis. választók névjegyzékeiben felvéve lévő választókat, nemkülönben az országgy. képvis. vál. jog megszerzéséhez az 1913. évi XIV. tc. szerint szükséges kellékek birtokában lévő, minden a férfineműz tartozó és Aradon lakó, illetve alkalmazva lévő magyar állampolgárt, hogy a közzemlére kitétt 1917. évi országgy. képvis. vál. ideiglenes névjegyzékekkel és a kihagyottakról készített jegyzékekkel határidőben tekiatnak meg, esetlegesen felszólításokat az ideiglenes névjegyzékek ellen nyújtsák be és a felszólítások elleni notálni észrevételeiket a fentebb megjelölt módon tegyék meg.

Varjassy Lajos, polgármester,
közp. va. az. elj. sz.**Láb- és kézizzadás**

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppe” folyadék és „Peppe” hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppe folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppe hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaikatuk

kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

Szörvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerésztárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítják.

Minden szó hirdetésért ára 8 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre-kell fizetni.

Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszem fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelzés.

„Barna aszemény”
jeligére levél van. 3582

„Elmagyartott”
jeligére levél van a kiadóban. 3581

Ria
fekvő beteg, címre levél az Bet hírlap-irodában, Zrínyi-utca. 3580

Ria
a drága Leike hiányát érzi a sírító párjának, csak akkor írjon. Maga írta 29-et? Szegénykéje. 3570

40 éves uriember
magános uriaszonyt szórakoztatna. Leveléket „Arany kedély” jellegre a kiadóba kér. 1861

Oktatás.

Kersek szakoktatás.
Négy havi magántanfolyam június elején veszi kezdetét. Könyvelés, Gyors- és gépirás. Levelzés és számítás. Alapos gyakorlati oktatás. Díjtalan állásközvetítés. Beiratkozások Lázár Vilmos-u. 2. 3587

Német nyelv
(Berlitz módszer szerint) esti tanfolyamban rövid idő alatt teljesen elsajátítható. Júniusban kezdődő tanfolyamra beiratkozások Lázár Vilmos-u. 2. Este 7-8 között. 3586

Alkalmazást keres.

Előjáró
és kocsifényező nagyobb uradalomba ajánlkozik. Fenskel Hermann, Bál (Bihar-megye.) 3571

Nyugdíjas vasutas
raktárnoki, vagy ehhez hasonló állást keres. Elmezy vidékre is. Cím a kiadóhivatalban. 3576

Gazdaságban
állást keres szünetelőre felső iskolai hallgató. Cím a kiadóban. 1969

Magyar kisasszony
1-2 kisebb gyermek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóban. 3528

Fűszer.
rőzs- és rövidaru kereskedésség állást keres. Cím a kiadóban. 3541

Alkalmazást nyer.

Beltisztelő
és kifizető fia azonnal alkalmazást nyerne. Krausz Paulin könyvkereskedésében. 3584

Intelligens
német kisasszony délutánra 2 nagyobb gyermek mellé felvétetik. Gróf Apponyi-körút 8., földsz. 2. 3583

Tisztviselő, vagy tisztviselőné
hosszabb irodai gya. orlattal felvétetik. Ehrenfeld Ignác fűszerkereskedésében Arad, Boros Beni-tér. 3550

Irodai gyakorló
megfelelő képzettséggel és jó írással felvétetik Buzsáki Ignác fűszerkereskedésében Arad, Boros Beni-tér. 3549

Nyomdász-tanulónak
felvétetik két fű, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ingatlan.

6 szobából, 6 konyhából és mellék-helyiségekkel álló bérlőház, nagy udvarral és szőlőskerttel eladó, Arad-Séga, Koszoru-utca 28. szám. 3578

Eladó
5 szobás modern magánház, szép gyümölcsös és szőlőskerttel. Andrány Károly-utca 1. szám. 3575

Purgly Lajosné-utca 21. számú ház eladó. 3573

Családi ház eladó:
Világos legszebb helyén, villanyos árammal közel, nyaralónak is alkalmas, jékarban, áll 4 nagy szoba, fürdőszoba, nagy téli és nyári konyha, üvegezett folyosó, istálló, dísznői kert, virágos udvar. Ertekezni lehet Rusztek Rezsőnével, Világos. 3574

Eladó
Gyórokon, villanyos megállóhoz közel, 5 kat. hold szőlő, nagy lakház és teljes felszereléssel. Bővebb értesítés nyerhető Arad, Andrásy-tér 2., ajtó 15. 3572

10 évig adómentes
14 lakásos ház a Gróf Leiningen Károly-utca 8. szám alatt eladó. 3585

Jól jövedelmező
18bb lakással bíró uriház eladó. Csiky Gergely-utca 25. 3587

Eladó
a városháza közel egy egyemeletes és egy földszintes sarokház. Cím a kiadóhivatalban. 3455

Gaál László-utca 9. számú ház eladó, 3576

Kiadó lakás.

2 nagy szobából
és minden hozzátartozó mellékkel álló lakás, villanyvilágítással, a Szabadságtérhez közel, június 1-re kiadó. Cím a kiadóban. 3347

Gyógyászat.

Hehs Vasas chinabera.
Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbetegségek, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infektívából eredő meg-betegedés ellen ugy feleltetnek, mint gyermekeknek. Ára 3-50 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Vétel és eladás.

Olcsó levélapok
és képes levelezőlapok kaphatók Deák Béla könyv- és papirkereskedésében, Forray utca. Telefon 902. 871

Fűszerüzlet berendezés,
ugymint állvány főkokkal, előasztal (pult), kis és nagy tizedes mérleg, 2 darab kétszárnyú pallókocsi dupla ajtók, korcsmai asztalok és székek jutányos áron eladó. Séga, Koszoru-utca 28. sz. alatt. 3577

Grenadin
hímzett bluzok 22 koronáért, crepp bluzok 13 koronáért kaphatók Marospárti áruházban, Forray-utca. 2861

Állami 12 lóerős
négy éves magánáró gép sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 3490

Egyszer használt
fracköltő eladó. Pécskai-ut 2., I. em., I. ajtó. 3559

Tégla
jóminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos áron kapható. Jiraszek iroda, telefon 1097., vagy Lázár iroda, Hasszinger u. 5., telefon 747. 2761

Eladó
újjonnan fényezett bőrfedeles szép hajtó-kocsi. Sipitzky Ferenc Elek. 3498

Motorkerékpár
kocsárúléssel, 3 1/2 lóerős, eladó. Cím a kiadóban. 3520

Strátkocsi,

2-taliga és parasztszeker eladó Gyertyai Sarlónénál, Pécskai-ut 1. 3547

Használt ólom

megvételre keresetlik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Külömféle.

Butor

kölcsön keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 1970

A Grágya vanillió

teljesen pótolja a pompás zamatu Vanillon, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrászoknak, vendéglősöknek nélkülözhetetlen. Földes-gyógyászat, Hehs gyógyszerár. 12

AKI

háza, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar,
forduljon bizalommal

Lustbader Adolf
ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Meghírdetéseket ingatlanok eladására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

979—1917. kn.

Hirdetmény.

Több előfordult veszteségi eset következtében elrendelem, hogy Aradváros területén lévő összes kutyák folyó évi május hó 6-tól számított 90 napig állandóan kötvé tartassanak vagy pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva pórázon vezettessenek.

Figyelemztetem a közönséget, hogy miután az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési minisztérium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartalma alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül, vagy szájkosárral, de pórász nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogatnak és elfogatásuk után azonnal ki fognak írtatni.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú állategészségügyi hatóságtól

Greén Nándor,
főkapitány.

Földbirtokosoknak

35 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 5-86% annuitás 99% árfolyam
63 évre 4-85 annuitás 95% árfolyam
65 évre 5-88 annuitás 99% árfolyam mellett, továbbá
aradi és hékescsabai házakra
50 évre 6% annuitás 98% árfolyam mellett törlesztéses kölcsönököt folyosított a parcellázásokat vállal a

Budapesti Kölcsönkiszármított és Parcellázó Beszvénytársaság
Budapest, VIII., Kenyérmező-u. 6.
Aradi megbízottunk: Bonyhádi József ur, Kapa-u. 47., d. u. 2-4-ig.
701

Aranykor

aranyér-kupokat mindenben pótolják a Haemorrhoid-kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 8 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-u. 8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

Aradi és csanádi-egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.81

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.00
Személyvonat délután 1.18

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Pankotára indul:

Reggel 8-26

Aradról Pankotára érkezik:

Délelőtt 9.54

Pankotáról Aradra indul:

Délután 2-13

Pankotáról Aradra érkezik:

Délután 3.43

Aradról Újszentannára indul:

Délután 5.30

Aradról Újszentannára érkezik:

Este 6.10

Újszentannáról Aradra indul:

Este 6.22

Újszentannáról Aradra érkezik:

Este 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:
Motoros vonat reggel 3.37
Motoros vonat este 6.20

Kétegyházaról Mezőhegyesre indul:
Motoros vonat reggel 6.10
Motoros vonat délután 4.10

Újszentannáról Kétegyházára ind.:
Motoros vonat reggel 9.25
Motoros vonat este 7.00

Kétegyházaról Újszentannára ind.:
Motoros vonat reggel 6.00
Motoros vonat délután 4.00

Borosbesről Menyházára indul:
Vegyesvonat délelőtt 9.00

Menyházáról Borosbesre indul:
Vegyesvonat délután 2.39